

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE
Ceturtais revīzijas departaments

SKANSTES IELA 13 k-5, RĪGA, LV – 1013
tālr. 67017510, 67017505, fakss 67017673, e-pasts: ceturtais@lrvk.gov.lv

Satiksmes ministrijas
valsts sekretāram
a.god. N.Freivalda kungam

Gogoļa ielā 3, Rīgā

LV - 1743

VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””
valdes priekšsēdētājam
a.god. K.Petera kungam

Lidosta „Rīga” 10/1, Mārupes pag.
Rīgas raj., LV - 1053

REVĪZIJAS ZIŅOJUMS

Rīgā

2009.gada 9.janvārī

Nr.5.1-2-18/2008

**VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” saimnieciskās darbības ieņēmumu
atbilstības darbības nodrošināšanai un valsts budžeta dotācijas
aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības
nodrošināšanai nepieciešamības izvērtējums**

Saturs

Saturs	2
Revīzijas juridiskais pamatojums	3
Revīzijas mērķis	3
Valsts kontroles revidentu atbildība	3
Revidējamās vienības atbildība	3
Revīzijas apjoms.....	3
Kopsavilkums	5
Revidējamās jomas īss raksturojums	10
Lidostas „Rīga” darbības raksturojums	10
Lidostas „Rīga” ieņēmumu struktūra	11
Aviācijas ieņēmumi	11
Neaviācijas ieņēmumi.....	12
Valsts budžeta dotācija	12
Lidostas „Rīga” stratēģiskā attīstība.....	13
Lidostas „Rīga” stratēģiskā attīstība līdz 2007.gadam	13
Lidostas „Rīga” stratēģiskā attīstība no 2007.gada	14
Kapitālsabiedrību reorganizācija	15
Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi	15
1. Lidostas „Rīga” ieņēmumu struktūra	15
1.1. Valsts nodeva par pasažieru izlidošanu	15
1.2. Aviācijas ieņēmumi	17
1.2.1. Aviācijas pakalpojumu sortiments.....	17
1.2.2. Aviācijas pakalpojumu tarifi	18
1.2.3. Līgumu slēgšana ar aviosabiedrībām	22
1.2.3.1. Līgumos noteiktie pakalpojumi	22
1.2.3.2. Līgumu summas aprēķins	23
1.2.4. Aviācijas pakalpojumu ieņēmumi	24
1.2.4.1. Norēķinu kārtība ar aviosabiedrībām	24
1.2.4.2. Ieņēmumi par normatīvajā aktā noteiktajiem aviācijas pakalpojumiem	26
1.2.4.3. Ieņēmumi par virszemes pakalpojumiem	27
1.3. Neaviācijas ieņēmumi	28
1.4. Valsts budžeta dotācija	31
1.4.1. Valsts budžeta dotācijas piešķiršanas normatīvais pamatojums	31
1.4.2. Valsts budžeta dotācijas pieprasījuma un izlietojuma atbilstība drošības pasākumu nodrošināšanai	37
1.4.2.1. Saimnieciskie izdevumi	38
1.4.2.2. Medpunkta izdevumi	39
1.4.2.3. Autotransporta izdevumi	41
1.4.2.4. Līzīga izdevumi pamatlīdzekļu iegādei	44
1.4.2.5. Kapitālie izdevumi.....	45
2. Lidostas „Rīga” stratēģiskā attīstība.....	48
2.1. Pasažieru plūsmas prognozes	48
2.2. Investīciju projekti	50
2.2.1. Zemo izmaksu aviosabiedrību termināļa būvniecība	52
2.2.2. Jauna pilna servisa termināļa būvniecība	52
2.3. Kapitālsabiedrību reorganizācija	54
2.4. Aviosabiedrības <i>Ryanair</i> bāzes izveidošana.....	57
3. Lidostas „Rīga” saimnieciskās darbības analīze	58

Revīzijas juridiskais pamatojums

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 2.pantu un Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 23.05.2008. revīzijas uzdevumu Nr.5.1-2-18/2008 ir veikta likumības revīzija par VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” (vienotais reģistrācijas Nr. 40003028055) saimnieciskās darbības ieņēmumu atbilstību darbības nodrošināšanai un valsts budžeta dotācijas aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības nodrošināšanai nepieciešamības izvērtējumu.
2. Revīziju veica vecākais valsts revidents Sandijs Māliņš, valsts revidente Liene Trapenciere un valsts revidenta palīdzē Gerda Novika.

Revīzijas mērķis

3. Izvērtēt VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” (turpmāk tekstā – lidosta „Rīga”) saimnieciskās darbības ieņēmumu atbilstību darbības nodrošināšanai un valsts budžeta dotācijas aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības nodrošināšanai nepieciešamību.

Valsts kontroles revidentu atbildība

4. Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojumu, kas balstīts uz revīzijas laikā gūtiem revīzijas pierādījumiem.

Revidējamās vienības atbildība

5. Satiksmes ministrijas vadība un lidostas „Rīga” vadība ir atbildīgas par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

6. Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka lidostas „Rīga” darbība atbilst normatīvo aktu prasībām un nodrošina saimnieciskās darbības ieņēmumu atbilstību lidostas darbības un attīstības nodrošināšanai, kā arī valsts budžeta dotācijas pieprasīšana aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības nodrošināšanai atbilst normatīvo aktu prasībām un dotācijas izlietojums lidostā „Rīga” atbilst piešķiršanas mērķim.
7. Saskaņā ar normatīvo aktu¹ Satiksmes ministrija izstrādā gaisa satiksmes nodrošināšanas un attīstības politiku un veic pasākumus tās īstenošanai, tāpēc par katru revīzijā ietvertu jomu tika pārbaudīta arī Satiksmes ministrijas darbība, nodrošinot minēto funkciju veikšanu un valsts budžeta līdzekļu efektīvu izlietošanu.
8. Revīzijā detalizētajām procedūrām aptverts laika posms no 01.01.2007. līdz 30.06.2008., bet analītiskajām procedūrām izmantoti dati no 2003.gada.
9. Revīzijā tika veiktas šādas pārbaudes:
 - 9.1. pārbaudīti lidostas „Rīga” ieņēmumi;
 - 9.2. pārbaudīti lidostas „Rīga” stratēģiskās attīstības pasākumi;
 - 9.3. veikta lidostas „Rīga” saimnieciskās darbības analīze.
10. Revīzijā izlases veidā tika pārbaudīta lidostas „Rīga” pēc apjoma lielāko ieņēmumu veidu (kas nodrošina 86,6% no visiem lidostas „Rīga” ieņēmumiem) gūšanas kārtība, lai pārliecinātos par to noteikšanas un iekasēšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām un lidostas rentablas darbības nodrošināšanai, tajā skaitā:

¹ MK 29.04.2003. noteikumu Nr.242 „Satiksmes ministrijas nolikums” 5.14. un 6.4.apakšpunkts.

- 10.1. līgumi ar deviņām (no 19) aviosabiedrībām par šādu aviācijas ieņēmumu gūšanu:
- 10.1.1. par normatīvajā aktā² noteikto lidlauka pakalpojumu sniegšanu;
 - 10.1.2. par pārējo virszemes pakalpojumu sniegšanu;
- 10.2. neaviācijas ieņēmumu gūšana:
- 10.2.1. līgumi ar 15 juridiskām personām par zemes nomu;
 - 10.2.2. līgumi ar 23 juridiskām personām par telpu nomu;
 - 10.2.3. līgumi ar 60 juridiskām personām par reklāmu;
- 10.3. valsts budžeta dotācijas drošības pasākumu nodrošināšanai.
11. Revīzijā tika pārbaudīti lidostas „Rīga” stratēģiskās attīstības plāni un projekti, lai pārliecinātos par to pamatotību, īstenošanas konsekvenci un atbilstību normatīvo aktu prasībām, izvērtējot:
- 11.1. lidostas „Rīga” infrastruktūras attīstības plānu realizēšanas izmaksas, īstenošanas secību un atbilstību objektīvām apkalpoto pasažieru plūsmas prognozēm;
 - 11.2. lidostas „Rīga”, reģionālo lidostu un VAS „Latvijas gaisa satiksme” reorganizāciju, lai pārliecinātos par to pamatotību un atbilstību normatīvo aktu prasībām;
 - 11.3. lidostas „Rīga” iesaisti aviosabiedrības *Ryanair* bāzes izveidē, lai pārliecinātos par iesaistes nosacījumu atbilstību lidostas „Rīga” interesēm.
12. Revīzijā tika veikta lidostas „Rīga” saimnieciskās darbības analīze, papildus izvērtējot:
- 12.1. lidostas „Rīga” saimnieciskās darbības rezultātus un aviācijas pakalpojumu atlaižu ietekmi uz tiem;
 - 12.2. iespējas segt lidostas „Rīga” saimnieciskās darbības izmaksas no saviem ieņēmumiem;
 - 12.3. lidostas „Rīga” iespējas piesaistīt finanšu līdzekļus rīcības plānā paredzētajiem investīciju projektiem.
13. Lai pārliecinātos par labas pārvaldības principiem un vispārpieņemto praksi valstij piederošu lidostu attīstības veicināšanā, tajā skaitā pasažieru skaita palielināšanā, vienlaikus nodrošinot lidostu rentablu darbību, revīzijas pierādījumu iegūšanas posmā tika pieprasīta un izmantota salīdzinoša informācija no citu Eiropas Savienības dalībvalstu Augstākajām revīzijas iestādēm (turpmāk tekstā – ARI) par šādiem jautājumiem:
- 13.1. ieņēmumu no aviosabiedrībām sniegtajiem pakalpojumiem apjomu;
 - 13.2. pārējo ieņēmumu, tajā skaitā valsts budžeta dotācijas apjomu un piešķiršanas mērķi;
 - 13.3. apkalpoto pasažieru skaitu gadā, tajā skaitā ielidojušo, izlidojušo un tranzīta pasažieru skaitu gadā;
 - 13.4. lidostu piešķirto apjoma, jauno reisus vai cita veida atlaižu aviosabiedrībām apmēru;
 - 13.5. lidostās veikto drošības pasākumu, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā Nr.2320/2002 “Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”

² MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.

definējumu lidostu darbību regulējošajos normatīvajos aktos (lidostas pakalpojumi, valsts funkcijas u.c.);

- 13.6. lidostās veikto drošības pasākumu izpildītājiem;
- 13.7. finansējuma avotiem drošības pasākumu veikšanai (lidostu maksas pakalpojums aviosabiedrībām, attiecīgi iekļaujot samaksu pasažieru biļešu cenās, vai valsts budžets).
14. Revīzijas pierādījumu iegūšanai tika veikta dokumentu pārbaude, izvērtēšana un analīze, intervētas Satiksmes ministrijas un lidostas „Rīga” vadība un atbildīgās amatpersonas.
15. Revīzijas laikā ir iegūti pietiekami un atbilstoši revīzijas pierādījumi, pamatojoties uz kuriem ir sagatavots revīzijas ziņojums.

Kopsavilkums

16. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 - 16.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 16.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 16.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Lidostas „Rīga” saimnieciskās darbības rezultāti

17. Laika posmā no 2004.gada līdz 2007.gadam lidostas „Rīga”:
 - 17.1. apkalpoto reisu skaits pieaudzis par 73,3% (no 27 325 reisiem 2004.gadā līdz 47 347 reisiem 2007.gadā);
 - 17.2. pārvadāto pasažieru skaits pieaudzis par 198,1% (no 1 060 426 pasažieriem 2004.gadā līdz 3 160 945 pasažieriem 2007.gadā),
(Ierobežotas pieejamības informācija).
18. (Ierobežotas pieejamības informācija).

1.attēls

Lidostas „Rīga” pamatdarbības rādītāju pieauguma tempi 2004. – 2007.gadā

(Ierobežotas pieejamības informācija)

19. Jau 2006.gadā lidosta „Rīga” sākotnēji plānoja 2007.gada [ierobežotas pieejamības informācija] un pozitīvu saimniecisko darbību paredzēja nodrošināt, iekļaujot lidostas budžetā valsts budžeta dotāciju Ls 2 211 391 apmērā, kuras pieprasījumu sākotnēji pamatoja ar Satiksmes ministrijas nostādni nepaaugstināt lidostas „Rīga” pakalpojumu cenu³.
Arī 2008. gadā lidostai „Rīga” ir piešķirta valsts budžeta dotācija Ls 5 704 063 apmērā⁴.
20. Bez valsts budžeta dotācijas lidostas „Rīga” peļņa 2007.gadā būtu Ls 606 776 jeb 24,7 % no pārskatā uzrādītās peļņas⁵. [ierobežotas pieejamības informācija].
21. Ņemot vērā, ka:

³ Lidostas „Rīga” 14.11.2006. vēstule Satiksmes ministrijai Nr. 3.01/1953.

⁴ Grozījumi likumā „Par valsts budžetu 2008.gadam”.

⁵ 2007.gada neto peļņu ietekmēja uz izmaksām attiecinātais aktīvu samazinājums Ls 1 114 453 apmērā (kas, lidostasprāt, ir netipisks darījums un radās, lidostas „Rīga” iepriekšējā attīstības plāna apturēšanas dēļ atzīstot par neizmantojamām 2006.gadā pasūtīto lidostas 5. un 6.attīstības kārtas projektēšanas darbu izmaksas). Ja šāds netipisks darījums nebūtu noticis, lidostas neto peļņa 2007.gadā būtu Ls 1 578 710.

- 21.1. aviācijas ieņēmumu pieauguma temps atpaliēk no sniegto pakalpojumu pieauguma tempa;
- 21.2. lidostas „Rīga” aviācijas ieņēmumi par 1 pārvadāto pasažieri pastāvīgi samazinās;
- 21.3. **(Ierobežotas pieejamības informācija),**

(Ierobežotas pieejamības informācija).

Lai gan lidostas „Rīga” pasūtītajā pētījumā veiktajās aplēsēs norādīts, ka aviosabiedrību un gaisa transporta tūristu ietekme uz Latvijas tautsaimniecību 2006.gada 1.pusgadā lēšama aptuveni 2,02% no iekšzemes kopprodukta, nav veikti pētījumi par pārējām nozarēm, lai salīdzinātu katras Latvijas tautsaimniecības nozares ietekmi uz iekšzemes kopproduktu. Tas neļauj izvērtēt, vai budžeta dotācijas piešķiršana tieši lidostai „Rīga” (formulējot to kā dotāciju valsts uzdevuma veikšanai vai nākotnē, iespējams, atbalstot investīciju projektus) ir visizdevīgākais valsts budžeta līdzekļu piešķiršanas virziens ražošanas un pakalpojumu sniegšanas stimulēšanai.

Lidostas „Rīga” nodevu, tarifu un tarifu atlaižu politikas ietekme uz lidostas „Rīga” saimnieciskās darbības rezultātiem

22. (Ierobežotas pieejamības informācija):

- 22.1. Pēc Satiksmes ministrijas ierosinājuma no 01.11.2004. tiesību aktos⁶ ir noteiktas atlaides aviosabiedrībām par ārējos normatīvajos aktos⁷ noteikto aviācijas pakalpojumu saņemšanu no lidostas „Rīga” līdz 80% no apstiprinātā tarifa, ņemot vērā pārvadāto pasažieru skaitu (turpmāk tekstā – apjoma atlaides).

2007.gadā lidosta „Rīga” tika piešķīrusi apjoma atlaides Ls 11 365 767 apmērā⁸, **[ierobežotas pieejamības informācija];**

- 22.2. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

- 22.3. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

- 22.4. **(Ierobežotas pieejamības informācija):**

- 22.4.1. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

- 22.4.2. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

- 22.4.3. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**

- 22.5. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

- 22.6. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

- 22.6.1. **(Ierobežotas pieejamības informācija)**

- 22.6.2. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

- 22.7. Lidosta „Rīga” nenosaka maksu par tranzīta pasažieru apkalpošanu, kuri izmanto daļu no lidlauka pakalpojumiem, tādējādi nenodrošinot ieņēmumu gūšanu par lidostas „Rīga” sniegtajiem pakalpojumiem, kas, pieaugot tranzīta pasažieru plūsmai, var būtiski ietekmēt lidostas „Rīga” finanšu rādītājus.

23. (Ierobežotas pieejamības informācija).

⁶ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts. Satiksmes ministrijas Aviācijas departamenta 23.07.2004. „Noteikumi par maksu par aeronavigācijas pakalpojumiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā un VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem”.

⁷ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.

⁸ Lidostas „Rīga” 2007. gada pārskata dati.

24. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 24.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 24.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Lidostas „Rīga” nodevu, tarifu un tarifu atlaižu politikas ietekme uz politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem

25. (Ierobežotas pieejamības informācija).

2. attēls

**Izlidojošo pasažieru sadalījums pa aviosabiedrībām 2005.gada 1.pusgadā
 un 2008.gada 1.pusgadā (Ierobežotas pieejamības informācija)**

26. (Ierobežotas pieejamības informācija).

3.attēls

**Lidostas „Rīga” apkalpotie pasažieri un aviācijas ieņēmumi 2007.gadā
 (Ierobežotas pieejamības informācija)**

27. Ņemot vērā, ka:

27.1.lidosta „Rīga” 2007.gadā no aviosabiedrībām, kuras saņēma maksimālās atlaides un pārvadāja % [ierobežotas pieejamības informācija] izlidojošo pasažieru, ieguva % [ierobežotas pieejamības informācija] no visiem aviācijas ieņēmumiem, bet % [ierobežotas pieejamības informācija] no aviācijas ieņēmumiem nodrošināja aviosabiedrības, kuras pārvadāja % [ierobežotas pieejamības informācija] izlidojošos pasažierus un saņēma mazākas atlaides vai atlaides nesaņēma vispār;

27.2.2008. gada 3. – 4. ceturksnī lidojumus no lidostas „Rīga” ir pārtraukušas piecas [ierobežotas pieejamības informācija] aviosabiedrības,

(Ierobežotas pieejamības informācija).

28. Ņemot vērā, ka:

28.1.(Ierobežotas pieejamības informācija);

28.2.(Ierobežotas pieejamības informācija),

(Ierobežotas pieejamības informācija).

29. Revīzijā konstatēts, ka, ņemot vērā lidostā „Rīga” 2007.gadā faktiski apkalpoto pasažieru skaitu, gadījumā, ja aviosabiedrību maksājumi lidostai mainītos un aviosabiedrības šīs izmaiņas pilnīgi attiecinātu uz pasažieru biļetēm, to ietekme būtu šāda:

29.1.ja atlaides atceltu pilnīgi, maksimālās atlaides saņemošo aviosabiedrību [ierobežotas pieejamības informācija] biļešu cenas palielinātos par Ls [ierobežotas pieejamības informācija], pārējo aviosabiedrību biļešu cenas palielinātos vidēji par Ls [ierobežotas pieejamības informācija], aviobiļešu cenu līmenis būtiski nepalielinātos, bet lidosta „Rīga” saņemtu papildu aviācijas ieņēmumus aptuveni [ierobežotas pieejamības informācija] latu gadā⁹;

29.2.ja maksimālās atlaides aviosabiedrībām [ierobežotas pieejamības informācija] samazinātu no 80% līdz 40%, biļešu cenas palielinātos par aptuveni Ls [ierobežotas

⁹ 2007.gada dati.

pieejamības informācija], un tas dotu lidostai „Rīga” papildu aviācijas ieņēmumus aptuveni [ierobežotas pieejamības informācija] latu.

30. (Ierobežotas pieejamības informācija).
31. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 - 31.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 31.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 31.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 31.4. (Ierobežotas pieejamības informācija).
32. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Valsts budžeta dotācija lidostai „Rīga”

33. 2007.gada valsts budžeta dotācija Ls 2 750 000 apmērā un 2008.gada valsts budžeta dotācija Ls 5 704 063 apmērā tika pieprasīta nepamatoti, jo:
 - 33.1.spēkā esošajos Latvijas Republikas normatīvajos aktos¹⁰, kas reglamentē lidlauku darbību, lidostas drošības pasākumi netiek definēti kā valsts uzdevumi, un valsts uzdevuma izpilde lidostai „Rīga” netiek deleģēta;
 - 33.2.minētie normatīvie akti neparedz, ka drošības nodrošināšana lidlaukā būtu finansējama no valsts budžeta. Normatīvais akts¹¹, kurā noteiktas drošības prasības lidlaukam, paredz, ka gaisa kuģa īpašnieks civilās aviācijas lidlauku sniegtos pakalpojumus izmanto par maksu;
 - 33.3.Eiropas Savienības normatīvais akts¹², ar kuru paredzēta Eiropas Savienības dalībvalstu iespēja noteikt, kādos apstākļos un cik lielā mērā drošības pasākumu izmaksas būtu jāsedz valstij, lidostām, gaisa pārvadātājiem, citām atbildīgām aģentūrām vai lietotājiem, tika pieņemts tikai 2008.gadā, bet Latvijas Republikas normatīvie akti uz 31.10.2008. šādu regulējumu vēl neparedz.
34. Lidostas „Rīga” sagatavotais valsts budžeta pieprasījuma aprēķins dažām izdevumu pozīcijām ir nepamatoti palielināts, tajā skaitā:
 - 34.1.kapitālo izmaksu gadījumā:
 - 34.1.1. 2007.gadā pieprasīti Ls 500 000 „putnu draudu” novēršanai, bet uz 01.10.2008. atbilstoši pieprasītajam mērķim izlietoti Ls 5000 jeb 1% no piešķirtajiem līdzekļiem;
 - 34.1.2. 2008.gadā pieprasīti Ls 1 969 123, bet 2008.gada 9 mēnešos izlietoti Ls 61 296 jeb 3,1% no piešķirtajiem līdzekļiem;
 - 34.2.līzinga procentu samaksai 2007.gadam pieprasīti Ls 166 000, bet 2007.gadā izlietoti tikai Ls 49 082 jeb 29,6% no piešķirtajiem līdzekļiem;
 - 34.3.medpunkta izdevumiem 2007.gadā pieprasīti Ls 58 000 un 2008.gadā – Ls 65 000, lai gan medpunkts nodrošina ne tikai normatīvajā aktā¹³ noteiktos nelaiemes gadījumā cietuša gaisa kuģa glābšanas darbus, bet tā sniegtie pakalpojumi pārsvarā saistīti ar termināla servisa līmeņa medpunkta pakalpojumiem;

¹⁰ Likums „Par aviāciju”.

MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību”.

¹¹ Likuma „Par aviāciju” 27. un 28.pants.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 300/2008 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”, ar ko atceļ Regulu Nr.2320/2002.

¹³ Likuma „Par aviāciju” 62. un 66.pants.

- 34.4. autotransporta izdevumiem 2007.gadā pieprasīti un izlietoti Ls 20 901 un 2008.gadam pieprasīti Ls 33 760, lai gan lidlauka kritiskās zonas apsardzei 2007.gadā izlietoti Ls 7095 un 2008.gada 1.pusgadā – Ls 4000;
- 34.5. 2008.gadam darbinieku apģērbu tīrīšanai pieprasīti par Ls 43 523 vai 16 reizes vairāk līdzekļu nekā izlietots 2007.gadā, savukārt 2008.gada 1.pusgadā izlietoti Ls 1 352 jeb 2,8% no piešķirtajiem līdzekļiem.
35. Lidosta „Rīga” valsts budžeta dotāciju ir izlietojusi arī citiem mērķiem, piemēram, no „putnu draudu” novēršanai pieprasītajiem Ls 500 000 valsts budžeta līdzekļiem Ls 385 371 jeb 77,1% izlietojusi:
- 35.1. citiem drošības nodrošināšanas mērķiem (pretiebraukšanas drošības barjeru uzstādīšanai, robežsargu kabīņu ierīkošanai u.c.) – Ls 124 741;
- 35.2. ar drošības nodrošināšanu nesaistītam mērķim - tranzīta pasažieru gaitēņa izbūvei, kas sākotnēji netika iekļauts Ziemeļu termināļa izbūves projektā, bet pēc izbūves pabeigšanas atzīts par nepieciešamu – Ls 260 630.

Lidostas „Rīga” investīciju projekti

36. Valdības deklarācijas¹⁴ uzdevums uzsākt pēc būtības jaunas lidostas celtniecību izraisīja lidostas „Rīga” iepriekšējā attīstības plāna, [ierobežotas pieejamības informācija], apturēšanu. 2006.gadā uzsākto projektēšanas darbu grozījumi [ierobežotas pieejamības informācija] radījuši lidostai Ls 1 143 453 zaudējumus¹⁵, ko veido:
- 36.1. lidostas 5.attīstības kārtas (Ziemeļu pietātnes būve) projekta izmaksas Ls 759 576 apmērā, kas atzīts par neizmantojamu turpmākajā projektēšanas darbā;
- 36.2. lidostas 6.attīstības kārtas (termināļa būve) projekta pielāgošanai un grozījumiem izveidotais uzkrājums Ls 383 877 apmērā.
37. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 37.1. aviācijas nozares ekspertu [ierobežotas pieejamības informācija] pētījumu par pasažieru skaita prognozēm lidostā „Rīga” lidosta „Rīga” pasūtīja [ierobežotas pieejamības informācija] pēc lidostas „Rīga” turpmākās attīstības skices akceptēšanas;
- 37.2. (Ierobežotas pieejamības informācija),
(Ierobežotas pieejamības informācija).
38. [ierobežotas pieejamības informācija] pētījumā ir sniegusi optimistisko, reālo un pesimistisko pasažieru skaita pieauguma prognozi:
- 38.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 38.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
39. (Ierobežotas pieejamības informācija).
40. (Ierobežotas pieejamības informācija).
41. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Lidostas „Rīga” termināļu būvniecība

42. Lidosta „Rīga” plāno būvēt divus termināļus:
- 42.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 42.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

¹⁴ 07.11.2006. Deklarācijas par Aigara Kalvīša vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas Multimodāla, integrēta, iedzīvotājiem pieejama un droša transporta sistēma 6.punkts.

¹⁵ Lidostas „Rīga” 2007.gada pārskats.

- 42.2.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 42.2.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 43. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 44. Lai nodibinātu kopuzņēmumu pilna servisa termināļa būvei un esošā termināļa rekonstrukcijai, lidosta „Rīga” ir uzsākusi starptautiska konkursa organizēšanu¹⁶ divās kārtās sadarbības partnera izvēlei.
- 45. (Ierobežotas pieejamības informācija).
 - 45.1. (Ierobežotas pieejamības informācija).
 - 45.2. (Ierobežotas pieejamības informācija),
(Ierobežotas pieejamības informācija).

Kapitālsabiedrību apvienošana

- 46. Viens no valdības politikas plānošanas dokumentā¹⁷ definētajiem mērķiem aviācijas nozarē ir izveidot vienotu valsts akciju sabiedrību, kurā ietilps lidosta „Rīga”, Daugavpils, Liepājas un Ventspils lidostas un VAS „Latvijas gaisa satiksme”. Revīzijas noslēguma posma laikā Satiksmes ministrija izvērtēja koncerna veidošanas iespēju.
- 47. Daugavpils lidosta 2006.gadā ienākumus nav guvusi, Ventspils lidosta darbību uzsākusi 2007.gada decembrī, Liepājas lidostas 2006.gada un 2007.gada pamatdarbības ieņēmumi bija attiecīgi Ls 8 448 un Ls 9 793, bet peļņa – Ls 134 115 (novirzīta iepriekšējo gadu zaudējumu segšanai) un Ls 136 978 (daļa novirzīta iepriekšējo gadu zaudējumu segšanai) apmērā, savukārt VAS „Latvijas gaisa satiksme” peļņa 2006.gadā bija Ls 686 013 un 2007.gadā – Ls 1 039 040.
- 48. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Aviosabiedrības *Ryanair* bāzes izveidošana

- 49. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 50. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 - 50.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 50.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 50.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 51. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Revidējamās jomas īss raksturojums

Lidostas „Rīga” darbības raksturojums

- 52. Normatīvais akts¹⁸ nosaka, ka Satiksmes ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde transporta nozarē. Satiksmes ministrija izstrādā starptautiskās un vietējās gaisa satiksmes nodrošināšanas un attīstības politiku un veic pasākumus tās īstenošanai. Satiksmes ministrija izstrādā nozari reglamentējošo tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektus un nodrošina nozares politikas īstenošanu ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un valsts kapitālsabiedrībās, kurās ministrija ir kapitāla daļu turētāja.

¹⁶ Eiropas Savienības 31.05.2008. Oficiālais vēstnesis, līgums „Sabiedriskie pakalpojumi, Nr.2008/S 105-141161”.

¹⁷ Deklarācijas par I.Godmaņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Satiksme un transports” 5.34.apakšpunkts.

¹⁸ MK 29.04.2003. noteikumu Nr.242 „Satiksmes ministrijas nolikums” 1.punkts, 5.14., 6.1., 6.4. apakšpunkts.

53. Satiksmes ministrija pārstāv Latvijas Republiku Starptautiskajā civilās aviācijas organizācijā (ICAO - *International Civil Aviation Organization*) un civilās aviācijas darbības jomā ievēro minētās organizācijas noteikumus.
54. Normatīvais akts¹⁹ nosaka, ka lidlauks ir noteikta zemes teritorija vai ūdens akvatorija, kā arī ēkas, objekti un iekārtas, kas pilnīgi vai daļēji paredzētas, lai organizētu gaisa kuģu pienākšanu un atiešanu, tas ir, gaisa kuģu pacelšanos, nosēšanos, manevrēšanu un stāvēšanu, pasažieru iekāpšanu un izkāpšanu, tranzīta pasažieru apkalpošanu, bagāžas, kravas un pasta iekraušanu un izkraušanu, kā arī gaisa kuģu tehnisko apkopi, degvielas uzpildi u.c.
55. Lidlauku Rīgas rajona Mārupes pagastā apsaimnieko lidosta „Rīga”.
56. Saskaņā ar normatīvo aktu²⁰ valstij pieder 100% kapitāla daļu lidostā „Rīga”, un valsts kapitāla daļas turētājs ir Satiksmes ministrija.
57. Lidosta „Rīga” ir reģistrēta Komercreģistrā²¹ 10.09.2004., tās pamatkapitāls ir Ls 18 903 377.
58. Lidosta „Rīga” veic saimniecisko darbību [ierobežotas pieejamības informācija] ha lielā platībā, sniedzot:
 - 58.1. lidlauka pakalpojumus [ierobežotas pieejamības informācija] aviosabiedrībām, kuru gaisa kuģi nosēžas lidostā „Rīga” un ar kurām tā ir noslēgusi līgumus, kā arī citām aviosabiedrībām, ar kurām līgumi nav noslēgti;
 - 58.2. citus komercpakalpojumus, tajā skaitā iznomājot telpas un platības citām komercsabiedrībām saimnieciskās darbības veikšanai.
59. Lidostas „Rīga” iekšējais normatīvais akts²² nosaka kapitālsabiedrības komercdarbības veidus - pēc NACE klasifikatora noteikti 39 komercdarbības veidi.
60. Latvijas Republika ir ICAO dalībniece, un ICAO nosaka standartus un ieteicamo praksi lidlauka drošumam (uz lidlauka sniegtajiem pakalpojumiem), lidlauka drošībai (pret dažādiem terora un citiem drošības apdraudējumiem), lidojumu drošumam, vides aizsardzībai, kā arī citus. ICAO rekomendācijas ir saistošas Latvijas Republikas teritorijā esošiem civilās aviācijas lidlaukiem.
61. Starptautiskā organizācija IATA (*International Air Transport Association* – Starptautiskā gaisa satiksmes asociācija) apvieno aviosabiedrības. IATA uztur datu bāzi par dažādās valstīs noteiktajiem obligātajiem maksājumiem par civilās aviācijas lidlauku pakalpojumiem. IATA arī ir izstrādājusi standarta virszemes apkalpošanas līgumu, kurā noteikti sniedzamie pakalpojumi aviosabiedrībām gaisa kuģu apkalpošanā uz lidlauka un ielidojošo un izlidojošo pasažieru apkalpošanā. Slēdzot līgumus ar aviosabiedrībām par virszemes pakalpojumu sniegšanu, lidosta „Rīga” izmanto IATA izstrādāto standarta virszemes apkalpošanas līguma formu.

Lidostas „Rīga” ieņēmumu struktūra

Aviācijas ieņēmumi

62. Normatīvais akts²³ nosaka, ka gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants civilās aviācijas lidlauku sniegtos pakalpojumus izmanto par maksu. Revidējamajā laika posmā normatīvajā aktā²⁴ maksas noteikšanas regulējums tika grozīts:

¹⁹ Likumā „Par aviāciju” lietotie termini.

²⁰ MK 29.04.2003. noteikumu Nr.242 „Satiksmes ministrijas nolikums” 25.9.apakšpunkts.

²¹ Komercreģistra dati.

²² Lidostas „Rīga” 03.04.2007. ārkārtas akcionāru sapulcē apstiprināto statūtu 2.punkts.

²³ Likuma „Par aviāciju” 28.panta pirmā daļa.

²⁴ Likuma „Par aviāciju” 28.panta otrā daļa.

- 62.1. līdz 01.01.2006. spēkā esošā normatīvā akta redakcija noteica, ka maksājumus pēc lidlauka administrācijas priekšlikuma apstiprina Satiksmes ministrijas Aviācijas departaments;
- 62.2. no 01.01.2006. spēkā esošā normatīvā akta redakcija paredz, ka maksas noteikšanas un sadales kārtību nosaka Ministru kabinets.
63. Ar normatīvo aktu²⁵ ir noteikta samaksa par šādiem lidostas „Rīga” sniegtajiem pakalpojumiem:
- 63.1. par gaisa kuģu pacelšanos un nosēšanos lidostā "Rīga";
- 63.2. par treniņu lidojumiem;
- 63.3. par perona stāvvietu;
- 63.4. par drošības pasākumiem – par katru izlidojošo pasažieri.
64. IATA ir izstrādājusi civilās aviācijas virszemes apkalpošanas standarta līgumu (1998. un 2004. gada variantus). Lidlauki slēdz līgumus ar aviosabiedrībām, savstarpēji vienojoties un izvēloties vienu no izstrādātajiem variantiem. Standarta līgumos ir noteikti lidlauka aviosabiedrībām sniedzamo virszemes pakalpojumu veidi, kas iedalīti septiņās grupās ar detalizētu sadalījumu apakšgrupās:
- 64.1. pārstāvniecība un uzturēšanās;
- 64.2. pakalpojumi pasažieriem;
- 64.3. perona pakalpojumi;
- 64.4. kravas kontrole, komunikācijas un lidojumu operācijas;
- 64.5. kravas un pasta pakalpojumi;
- 64.6. palīgpakalpojumi;
- 64.7. drošība.
65. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**

Neaviācijas ieņēmumi

66. Apsaimniekojot tās rīcībā nodoto teritoriju un ēkas, lidosta „Rīga” gūst arī citus, ar aviācijas pakalpojumu sniegšanu nesaistītus ieņēmumus – neaviācijas ieņēmumus. **[ierobežotas pieejamības informācija].**

Valsts budžeta dotācija

67. Valsts budžeta dotācija lidostai „Rīga” ar normatīvo aktu²⁶ pirmo reizi piešķirta 2007. gadā un atkārtoti - 2008. gadā, izveidojot jaunu valsts budžeta apakšprogrammu 44.00.00 „Aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības funkciju nodrošināšana VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””.

²⁵ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.
MK 03.01.2006. noteikumu Nr.20 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un tās sadales kārtību” 3.punkts, spēkā līdz 2006. gada 20.decembrim.

MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.

²⁶ Likums „Par valsts budžetu 2007.gadam”.

Likums „Par valsts budžetu 2008.gadam”.

68. Normatīvā akta²⁷ paskaidrojumā ir norādīts, ka jauna valsts budžeta apakšprogramma 44.00.00 ir paredzēta, lai veiktu vairāku valsts funkciju izpildi atbilstoši starptautiskajām prasībām, nosakot:
- 68.1.darbības galveno mērķi – nodrošināt aviācijas drošības un avārijas glābšanas funkcijas;
 - 68.2.sagaidāmo rezultātu – nodrošināt konkurētspējīgas lidostas „Rīga” pakalpojumu cenas;
 - 68.3.prioritāros pasākumus aviācijas drošības, glābšanas funkciju nodrošināšanai lidostā „Rīga”.

Lidostas „Rīga” stratēģiskā attīstība

69. Valdības politikas plānošanas dokumentos²⁸ revidējamajā laika posmā ir būtiski mainīta vīzija par to, kā jāattīstās aviācijas nozarei un konkrēti lidostai „Rīga”, no vienmērīgas un pastāvīgas attīstības (līdz 2007.gadam neieskaitot), pārejot uz dinamisku attīstību (no 2007.gada).

Lidostas „Rīga” stratēģiskā attīstība līdz 2007.gadam

70. Valdības 2004.gadā sagatavotajā politikas plānošanas dokumentā²⁹ attiecībā uz aviācijas attīstību tika paredzēts pastāvīgi attīstīt drošu, efektīvu, augošam pārvadājumu apjomam atbilstošu gaisa transporta infrastruktūru (lidosta „Rīga”, reģionālās lidostas un gaisa satiksmes vadības uzņēmums VAS „Latvijas gaisa satiksme”), kas kopā ar pārvadātājiem nodrošinātu Rīgas kā Baltijā dominējošā centra funkciju.
71. Atbilstoši 2004.gadā noteiktajiem valdības mērķiem aviācijas nozarē Satiksmes ministrija politikas plānošanas dokumentā³⁰ ir noteikusi lidostas „Rīga” attīstības virzienus un sasniedzamos rezultātus, tajā skaitā:
- 71.1.2007.gadā apstiprināt un uzsākt pasažieru termināla tālākas paplašināšanas projektus;
 - 71.2.2007.-2008.gadā īstenot skrejceļa pagarināšanas un skrejceļa gaismu nomaiņas projektu;
 - 71.3.līdz 2012.gadam īstenot otra skrejceļa izbūvi;
 - 71.4.nodrošināt lidostas „Rīga” teritoriālo attīstību, tajā skaitā:
 - 71.4.1. līdz 2008.gadam reorganizēt aviācijas kravu apstrādes un šķirošanas kompleksu;
 - 71.4.2. līdz 2008.gadam sakārtot lidostas tehniskās teritorijas;
 - 71.4.3. līdz 2010.gadam pabeigt lidostas biznesa parka izveidi.
72. Revidējamajā laika posmā tika īstenots lidostas „Rīga” skrejceļa pagarināšanas par 650 metriem (līdz 3200 metriem) un apgaismes sistēmas rekonstrukcijas projekts.
73. Lidostas „Rīga” vadība (valde, saskaņojot ar padomi un Satiksmes ministriju kā aviācijas politikas izstrādātāju un kapitālsabiedrības akcionāru) ir organizējusi lidostas termināļa - perona attīstības tehnisko projektu vairākās kārtās, tajā skaitā revidējamajā laika posmā:

²⁷ Likums „Par valsts budžetu 2007.gadam”.

²⁸ Deklarācijas par A.Kalvīša vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļa „Satiksme” (01.12.2004.). Deklarācijas par A.Kalvīša vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Multimodāla, integrēta, iedzīvotājiem pieejama un droša transporta sistēma” (07.11.2006.).

Deklarācijas par I.Godmaņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļa „Satiksme un transports” (20.12.2007.).

²⁹ Deklarācijas par A.Kalvīša vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Satiksme” 8.punkts.

³⁰ Ar MK 06.07.2006. rīkojumu Nr.507 apstiprinātās „Satiksmes ministrijas darbības stratēģijas 2007.-2009.gadam” 12.-17.punkts.

- 73.1.4.attīstības kārtā (pabeigta 2007.gadā) – ne-Šengenas termināļa („Izlidošana 2”, „Atlidošana 2”) izveide;
- 73.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
(Ierobežotas pieejamības informācija).
74. (Ierobežotas pieejamības informācija).
75. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 75.1.(Ierobežotas pieejamības informācija);
- 75.2.(Ierobežotas pieejamības informācija);
- 75.3.(Ierobežotas pieejamības informācija).

Lidostas „Rīga” stratēģiskā attīstība no 2007.gada

76. Izvērtējot straujo pasažieru plūsmas pieaugumu laika posmā no 2004.gada (kas daļēji saistīts ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā), 9.Saeimas valdību politikas plānošanas dokumentos³¹, sākot ar 2006.gada beigām, tika krasi mainīti lidostas „Rīga” attīstības mērķi:
- 76.1.07.11.2006. sagatavotais valdības politikas plānošanas dokuments³² paredz: lai padarītu Latviju par starptautisku biznesa un tūrisma centru, tiks sekmēta pēc būtības jaunas starptautiskās lidostas „Rīga” celtniecība ar mērķi kopējam apkalpoto pasažieru skaitam nākotnē sasniegt 30 miljonus, saglabājot nemainīgi augstu kvalitātes līmeni pasažieru un kravu apkalpošanā un lidojumu drošībā;
- 76.2. 20.12.2007. sagatavotajā politikas plānošanas dokumentā³³ papildus iepriekš noteiktajam mērķim lidostai „Rīga” noteikti vēl šādi sasniedzamie mērķi:
- 76.2.1. palielināt konkurenci aviācijas nozarē, piedāvājot lidostas nodevas atlaides³⁴ jauniem reisiem, stimulējot lidostas „Rīga” kļūšanu par aviokompāniju bāzes lidostu, mazinot kādas aviokompānijas dominējošo stāvokli;
- 76.2.2. efektīvas un koordinētas valsts aviācijas politikas nodrošināšanai un reģionālo lidostu attīstībai izveidot vienotu valsts akciju sabiedrību, kurā ietilps lidosta „Rīga”, pašvaldības SIA „Daugavpils lidosta” (vienotais reģistrācijas Nr.41503036354, pašvaldības SIA „Aviosabiedrība Liepāja” (vienotais reģistrācijas Nr.40003134391), pašvaldības SIA „Ventspils lidosta” (vienotais reģistrācijas Nr.51203031491) un VAS „Latvijas gaisa satiksme” (vienotais reģistrācijas Nr.40003038621).
77. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 77.1.(Ierobežotas pieejamības informācija);
- 77.2.(Ierobežotas pieejamības informācija).
78. (Ierobežotas pieejamības informācija).

³¹ Deklarācijas par A.Kalvīša vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Multimodāla, integrēta, iedzīvotājiem pieejama un droša transporta sistēma” 6.punkts.

Deklarācijas par I.Godmaņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Satiksme un transports” 5.33., 5.34., 5.35.apakšpunkts.

³² Deklarācijas par A.Kalvīša vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Multimodāla, integrēta, iedzīvotājiem pieejama un droša transporta sistēma” 6.punkts.

³³ Deklarācijas par I.Godmaņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Satiksme un transports” 5.33., 5.34., 5.35.apakšpunkts.

³⁴ Lai gan lidostas atlaides tika atceltas jau ar 01.11.2004.

79. Lidosta „Rīga” 2008.gadā ir uzsākusi iepirkuma procedūru lidostas ilgtermiņa attīstības ģenerālplāna izstrādāšanai.
80. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**

Kapitālsabiedrību reorganizācija

81. Viens no valdības politikas plānošanas dokumentā³⁵ definētajiem mērķiem aviācijas nozarē ir izveidot vienotu valsts akciju sabiedrību, kurā ietilps lidosta „Rīga”, Daugavpils, Liepājas un Ventspils lidostas un VAS „Latvijas gaisa satiksme”.
82. Satiksmes ministrija sadarbībā ar lidostas „Rīga” vadību izstrādā normatīvo aktu projektus, lai izpildītu valdības politikas plānošanas dokumentā³⁶ noteikto uzdevumu.

Aviosabiedrības *Ryanair* bāzes izveidošana

83. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**

Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi

1. Lidostas „Rīga” ieņēmumu struktūra

1.1. Valsts nodeva par pasažieru izlidošanu

Konstatējumi

84. Normatīvais akts³⁷ nosaka, ka lidostās var iekasēt valsts nodevu par pasažieru izlidošanu un to izmanto lidostas infrastruktūras attīstības finansēšanai. Cits normatīvais akts³⁸, kas bija spēkā līdz 01.11.2004., noteica pasažieru izlidošanas valsts nodevas apmēru – Ls 7,00 par katru izlidojošo pasažieri, kā arī nodevas iekasēšanas kārtību. Pasažieru izlidošanas valsts nodeva tika iekasēta līdz 15.10.2004., kā rezultātā 2004.gadā lidosta „Rīga” no aviosabiedrībām saņēma Ls 3 586 000.
85. Lidosta „Rīga” ierosināja Satiksmes ministrijai:
- 85.1. ņemot vērā valdības lēmumu likvidēt speciālo budžetu, ar 01.01.2004. grozīt pasažieru izlidošanas nodevas statusu uz pasažieru izlidošanas maksu, lai nodrošinātu lidostas ieņēmumus infrastruktūras attīstībai³⁹;
- 85.2. sakarā ar pieaugošo pasažieru plūsmu ik gadu samazināt lidostas nodevu atkarībā no iepriekšējā gadā apkalpoto pasažieru skaita, samazinot to līdz Ls 2,00 (ja iepriekšējā gadā apkalpoto pasažieru skaits sasniedz 3 miljonus)⁴⁰.
86. 2004.gadā Satiksmes ministrija izstrādāja un virzīja Ministru kabinetā apstiprināšanai normatīvo aktu⁴¹, ar kuru valsts nodevas iekasēšana par pasažieru izlidošanu tika pārtraukta no 01.11.2004. Satiksmes ministrijas izstrādātajā politikas plānošanas dokumentā⁴² norādīts, ka šāds lēmums pieņemts, lai veicinātu gaisa pārvadājumu apjoma pieaugumu.

³⁵ Deklarācijas par I.Godmaņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Satiksme un transports” 5.34.apakšpunkts.

³⁶ Deklarācijas par I.Godmaņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Satiksme un transports” 5.34.apakšpunkts.

³⁷ Likuma „Par aviāciju” 27.¹pants.

³⁸ MK 02.02.1999. noteikumi Nr.28 „Noteikumi par pasažieru izlidošanas nodevu”, spēkā līdz 2004.gada 1.novembrim.

³⁹ Lidostas „Rīga” 27.08.2003. vēstule Satiksmes ministrijai.

⁴⁰ Lidostas „Rīga” 15.04.2004. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.2/460.

⁴¹ MK 20.07.2004. noteikumi Nr.616 „Par Ministru kabineta 1999.gada 2.februāra noteikumu Nr.28 „Noteikumi par pasažieru izlidošanas nodevu” atzīšanu par spēku zaudējušiem”.

⁴² Ar MK 06.07.2006. rīkojumu Nr.507 apstiprinātās „Satiksmes ministrijas darbības stratēģijas 2007.-2009.gadam” 1.4.apakšpunkts.

87. Satiksmes ministrija vēstulē Valsts kontrolei⁴³ norāda, ka „...tā kā nodevas ieviešana nebija pamatota ar izmaksām, arī nodevas atcelšanai nebija nepieciešami finanšu aprēķini.”
88. Dažu aviosabiedrību [ierobežotas pieejamības informācija] elektroniski sagatavotajos rēķinos par biļetēm 2008.gadā joprojām ir norādīts maksājums - nodoklis (*tax*), savukārt aviosabiedrības [ierobežotas pieejamības informācija] biļetēs un dažu aviosabiedrību [ierobežotas pieejamības informācija] elektroniski sagatavotajos rēķinos norādīts maksājums – *Tax/Fee/Charge*. Biļetes tiek sagatavotas biļešu rezervācijas sistēmā.
89. IATA ir sniegusi Valsts kontrolei informāciju⁴⁴, ka IATA uztur datu bāzi par visiem nodokļiem, nodevām un maksājumiem visās valstīs, kas nodrošina civilās aviācijas pakalpojumus. Minēto datu bāzi izmanto biļešu rezervācijas sistēmas, un par Latvijas Republikā spēkā esošajiem nodokļiem un citiem maksājumiem informāciju IATA sniedz nacionālā aviosabiedrība *Air Baltic*.
90. IATA informēja Valsts kontroli⁴⁵, ka tā 18.02.2005. ir saņēmusi elektronisku informāciju no *Air Baltic* par šādiem Latvijas Republikā spēkā esošiem nodokļiem:
- 90.1.pasažieru izlidošanas un drošības nodoklis EUR 12,18, ko piemēro iekšzemes un starptautiskajiem reisiem katram izlidojošajam pasažierim;
- 90.2.pievienotās vērtības nodoklis 5%, ko piemēro iekšzemes reisiem katram izlidojošajam pasažierim.
- IATA informēja Valsts kontroli, ka tā nav saņēmusi informāciju par citām Latvijas Republikā spēkā esošo maksājumu izmaiņām.
91. [ierobežotas pieejamības informācija] ir iesniegusi Valsts kontrolei⁴⁶ dokumenta kopiju, ar kuru [ierobežotas pieejamības informācija] 01.05.2006. ir sniegusi IATA aktualizētu informāciju par Latvijas Republikā spēkā esošo 5% pievienotās vērtības nodokli iekšzemes reisiem. Šajā dokumentā nav ne apstiprināta, ne sniegta informācija par izmaiņām citiem Latvijas Republikā spēkā esošajiem maksājumiem.
92. [ierobežotas pieejamības informācija] ir sniegusi informāciju⁴⁷, ka biļetēs ar apzīmējumu nodoklis (*tax*) norādīta maksa lidostai „Rīga”, uzskatot, ka [ierobežotas pieejamības informācija] biļetēs norādīta pareiza informācija un komersantam nav nepieciešams veikt papildu aktivitātes, lai situāciju skaidrotu.

Secinājumi

93. Normatīvais akts⁴⁸ par valsts nodevas iekasēšanas par pasažieru izlidošanu pārtraukšanu no 01.11.2004. tika izstrādāts un virzīts Ministru kabinetam apstiprināšanai bez finanšu aprēķinu veikšanas par valsts nodevas atcelšanas ietekmi uz lidostas „Rīga” ieņēmumiem un lidostas „Rīga” iespējām nodrošināt tās infrastruktūras attīstību, neiekasējot pasažieru izlidošanas maksu.
94. Sniedzot nodokļu, nodevu un maksājumu datu bāzes turētājam IATA aktualizētu informāciju par vienu Latvijas Republikā spēkā esošu nodokli (pievienotās vērtības nodokli), bet nenorādot, ka IATA datu bāzē uzrādītais nodoklis ir jāuzrāda kā pasažieru drošības maksājums, [ierobežotas pieejamības informācija] ir radījusi situāciju, ka IATA uzturētajā datu bāzē, kuru izmanto pasaules biļešu rezervācijas sistēmas, ir neprecīza

⁴³ Satiksmes ministrijas 02.09.2008. vēstules Valsts kontrolei Nr.14-17.6/703 2.punkts.

⁴⁴ IATA 19.09.2008. vēstule Valsts kontrolei.

IATA 16.10.2008. vēstule Valsts kontrolei.

⁴⁵ IATA 16.10.2008. vēstule Valsts kontrolei.

⁴⁶ (ierobežotas pieejamības informācija).

⁴⁷ (ierobežotas pieejamības informācija).

⁴⁸ MK 20.07.2004. noteikumi Nr.616 „Par Ministru kabineta 1999.gada 2.februāra noteikumu Nr.28 „Noteikumi par pasažieru izlidošanas nodevu” atzīšanu par spēku zaudējušiem”.

informācija par Latvijas Republikā spēkā esošo maksājumu veidiem, kā rezultātā aviosabiedrību, [ierobežotas pieejamības informācija], rēķinos par biļetēm uzrādītais nodokļu maksājums sniedz maldinošu informāciju pasažieriem, radot priekšstatu, ka aviosabiedrība iekasē no pasažieriem spēkā neesošu valsts nodevu.

Ieteikums

95. Lai nodrošinātu patiesas informācijas pieejamību biļešu rezervācijas sistēmām rēķinu par aviosabiedrību biļetēm sagatavošanai, Satiksmes ministrijai informēt Starptautisko gaisa satiksmes asociāciju (IATA) par Latvijas Republikā noteiktajiem obligātajiem maksājumiem par lidlauka pakalpojumiem.

1.2. Aviācijas ieņēmumi

1.2.1. Aviācijas pakalpojumu sortiments

Konstatējumi

96. Normatīvais akts⁴⁹ nosaka prasības lidlaukam, no kura veic gaisa pārvadājumus, nenosakot konkrētus uz lidlauka sniedzamos pakalpojumus:
- 96.1. lidlaukā jābūt ēkām un citiem objektiem, lai nodrošinātu ar pasažieru, bagāžas, kravas un pasta gaisa pārvadājumiem saistīto operāciju veikšanu un citu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši Latvijas Republikā noteiktajiem standartiem;
- 96.2. lidlaukā jābūt attiecīgām iekārtām, sistēmām un īpaši sagatavotam personālam, lai nodrošinātu augstāk minētās prasības un atbilstoši starptautiskajiem standartiem un rekomendācijām novērstu nelikumīgas iejaukšanās aktus civilās aviācijas darbībā;
- 96.3. lidlaukā jānodrošina gaisa kuģu, to apkalpju un pasažieru ievestās un izvedamās mantas sanitāro, karantīnas, muitas un robežas un citu kontroli atbilstoši Latvijas Republikas likumdošanas aktu prasībām un starptautisko līgumu prasībām.
97. Normatīvais akts⁵⁰ nosaka, ka gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants civilās aviācijas lidlauku sniegtos pakalpojumus izmanto par maksu.
98. Normatīvais akts⁵¹ paredz četrus lidostas „Rīga” sniegto pakalpojumu veidus un to tarifus, tajā skaitā:
- 98.1. maksu par gaisa kuģa pacelšanos un nosēšanos lidostā „Rīga”;
- 98.2. maksu par treniņa lidojumiem;
- 98.3. maksu par perona stāvvietu;
- 98.4. maksu par lidostas „Rīga” drošības pasākumiem par katru izlidojošo pasažieri (izņemot pasažierus līdz divu gadu vecumam).
99. Normatīvajā aktā⁵² lietotais termins „civilās aviācijas lidlauka sniegtie pakalpojumi” pēc gramatiskās interpretācijas ietver visus aviācijas pakalpojumus, bet tajā nav norādes, ka lidlaukā tiek sniegti arī pakalpojumi, kuru maksu nenosaka Ministru kabinets.
100. Lidosta „Rīga” ir apstiprinājusi cenrādi⁵³, kurā papildus normatīvajā aktā⁵⁴ noteikto pakalpojumu cenām ir noteiktas citu lidlauka pakalpojumu - virszemes pakalpojumu – cenas.

⁴⁹ Likuma „Par aviāciju” 27.pants.

⁵⁰ Likuma „Par aviāciju” 28.pants.

⁵¹ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.

⁵² Likuma „Par aviāciju” 28.panta pirmā un otrā daļa.

⁵³ (Ierobežotas pieejamības informācija).

⁵⁴ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.

101. IATA mājaslapā publicētā informācija par starptautisko praksi liecina, ka papildu nacionālajos normatīvajos aktos noteiktajiem obligātajiem lidlauka pakalpojumiem lidlauki sniedz virszemes pakalpojumus, maksa par kuriem nacionālajos normatīvajos aktos netiek regulēta.
102. Starptautiskā lidostu padome ir veikusi pētījumu⁵⁵ par lidostu maksām Eiropā un konstatējusi, ka no 17 pētījumā aptvertajām lidostām 12 lidostās ir noteikta maksa par tranzīta pasažieru apkalpošanu, bet piecās lidostās šāda maksa nav noteikta. Lidosta „Rīga” apkalpo arī tranzīta pasažierus, tranzīta pasažieri izmanto lidostas „Rīga” infrastruktūru, bet maksa par šo pasažieru apkalpošanu nav noteikta.

Secinājumi

103. Lai gan civilo aviāciju regulējošā normatīvā akta⁵⁶ prasība maksu lidlauka pakalpojumiem noteikt Ministru kabinetam neatbilst starptautiskajai praksei civilajā aviācijā un lidostas „Rīga” faktiskajai darbībai, nosakot maksu par daļu no lidlaukā sniegtajiem pakalpojumiem, lidosta „Rīga” nav ievērojusi minētā normatīvā akta prasības.
104. Nenosakot maksu par tranzīta pasažieru apkalpošanu, kuri izmanto daļu no lidlauka pakalpojumiem, netiek nodrošināta ieņēmumu gūšana par lidostas „Rīga” sniegtajiem pakalpojumiem, kas, pieaugot tranzīta pasažieru plūsmai, var būtiski ietekmēt lidostas „Rīga” finanšu rādītājus.

Ieteikumi

105. Satiksmes ministrijai ierosināt grozījumus normatīvajā aktā⁵⁷, nosakot:
- 105.1. lidlauka maksas pakalpojumus, maksa par kuriem jānosaka ārējos normatīvajos aktos;
 - 105.2. lidlauka maksas pakalpojumus (virszemes pakalpojumus), maksa par kuriem jānosaka lidostu līgumos ar aviosabiedrībām.
106. Satiksmes ministrijai izvērtēt iespēju ierosināt grozījumus normatīvajā aktā⁵⁸, nosakot maksu par lidostas „Rīga” sniegtajiem pakalpojumiem tranzīta pasažieriem.

1.2.2. Aviācijas pakalpojumu tarifi

Konstatējumi

107. ICAO norāda⁵⁹, ka noteiktiem maksājumiem par skrejceļu, lidmašīnu pievedceļu un laukumu izmantošanu ir jāsedz ekspluatācijas, apkalpošanas un administratīvās izmaksas, kas attiecas uz noteikto jomu un transporta līdzekli, kā arī iesaka attīstīt un saglabāt tādu izmaksu sistēmu, kas ļautu tās izmantotājiem un nodrošinātājiem izprast sniegto pakalpojumu īstās izmaksas.
108. **(Ierobežotas pieejamības informācija):**
- 108.1. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**
 - 108.2. **(Ierobežotas pieejamības informācija):**
 - 108.2.1. **(Ierobežotas pieejamības informācija);**

⁵⁵ *Airports Council International report Airport charges in Europe, 8 May 2003.*

⁵⁶ Likuma „Par aviāciju” 28.panta pirmā un otrā daļa.

⁵⁷ Likums „Par aviāciju”.

⁵⁸ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību”.

⁵⁹ *ICAO Airport Economics Manual, 9652, 1991.*

ICAO's policies on charges for airports and air navigation services, Doc 9082/7.

- 108.2.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 108.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 108.4. (Ierobežotas pieejamības informācija).
109. (Ierobežotas pieejamības informācija).
110. Ārējā normatīvajā aktā⁶⁰ ir noteikti pakalpojumu tarifi četriem lidostas „Rīga” sniegto pakalpojumu veidiem, tajā skaitā:
- 110.1. maksa par gaisa kuģa pacelšanos un nosēšanos lidostā „Rīga” – EUR 8,12 par katriem gaisa kuģa maksimālā pacelšanās svara 1000 kg. Ja gaisa kuģu pacelšanās un nosēšanās notiek laikā no plkst. 22.00 līdz 6.00 pēc vietējā laika, tiek aprēķināta un iekasēta papildu samaksa 20% apmērā no pamattarifa summas;
- 110.2. maksa par treniņa lidojumiem – pirmā stunda tiek pielīdzināta vienai pacelšanās un nosēšanās reizei, katrai nākamajai stundai piemēro koeficientu 0,75;
- 110.3. maksa par perona stāvvietu – pirmās trīs stundas bez maksas, par katrām nākamajām 24 stundām un katriem gaisa kuģa maksimālā pacelšanās svara 1000 kg – EUR 1,06;
- 110.4. maksa par lidostas „Rīga” drošības pasākumiem – EUR 12,18 par katru izlidojošo pasažieri (izņemot pasažierus līdz divu gadu vecumam).
111. Ārējā normatīvajā aktā⁶¹, kas nosaka minētos četrus lidlauka pakalpojumu tarifus, nav sniegts detalizēts katra minētā pakalpojuma, tajā skaitā maksas par drošības pasākumiem par katru izlidojošo pasažieri, apraksts.
112. (Ierobežotas pieejamības informācija).
113. 2004.gadā lidosta „Rīga” ir sniegusi Satiksmes ministrijai⁶² ierosinājumu sakarā ar pieaugošo pasažieru plūsmu samazināt lidostas pakalpojumu maksu vienā no šādiem piedāvātajiem alternatīvajiem veidiem:
- 113.1. samazināt maksu par lidostas drošības pasākumiem no USD 15 uz USD 12 par katru izlidojošo pasažieri, bet maksu par gaisa kuģu pacelšanos un nosēšanos lidostā „Rīga” atstāt nemainītu – USD 13,90 par katriem 1000 kg gaisa kuģa maksimālā pacelšanās svara;
- 113.2. samazināt maksu par gaisa kuģu pacelšanos un nosēšanos lidostā no USD 13,90 uz USD 7,00 par katriem 1000 kg gaisa kuģa maksimālā pacelšanās svara, bet maksu par lidostas drošības pasākumiem atstāt nemainītu – USD 15.
114. Satiksmes ministrija ir samazinājusi⁶³ maksu par gaisa kuģu pacelšanos un nosēšanos lidostā no USD 13,90 uz USD 10,00 par katriem 1000 kg gaisa kuģa maksimālā pacelšanās svara, bet maksu par lidostas drošības pasākumiem ir atstājusi nemainītu – USD 15.
115. Satiksmes ministrijas izstrādātajā un Ministru kabinetā apstiprinātajā normatīvajā aktā⁶⁴ ir noteiktas atlaides par lidlauka pakalpojumiem, tajā skaitā:
- 115.1. apjoma atlaides atkarībā no gada laikā virzienā no Rīgas pārvadāto pasažieru skaita. Apjoma atlaides parādītas 1.tabulā;

⁶⁰ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.

⁶¹ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.

⁶² Lidostas „Rīga” 15.04.2004. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.2/460.

⁶³ Lidostas „Rīga” 12.11.2004. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.2/1288.

⁶⁴ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.5.apakšpunkts, 6.punkts.

- 115.2. par jaunu reisu atvēršanu vēl neesošā maršrutā tiek piemērota atlaide 40% apmērā pirmos 2 gadus ar nosacījumu, ka reiss šo divu gadu laikā netiek slēgts un atlaides netiek summētas.

1.tabula

Lidostas „Rīga” aviācijas pakalpojumu - gaisa kuģu pacelšanās un nosēšanās, treniņu lidojumu, perona stāvvietu un drošības pasākumu – nodrošināšanas atlaides

Nr. p.k.	Izlidojošo pasažieru skaits (tūkst.)	Atlaide (% no pamattarifa)
1.	25	10
2.	50	20
3.	75	30
4.	100	40
5.	125	50
6.	150	60
7.	200	70
8.	250	80

116. Konkurences padome⁶⁵ ir secinājusi, ka galveno labumu no atmaidēm, kas tiek piemērotas lidostā, iegūst tikai divas aviosabiedrības un ka atmaidēs ir netaisnīgas. Konkurences padome raksturo tās nevis kā atmaidēs, bet gan kā daudzkārt atšķirīgas cenas, uzsverot, ka visas aviokompānijas saņem vienādus pakalpojumus līdzīgā apjomā un kvalitātē, tomēr atmaidžu dēļ dažas aviosabiedrības par pakalpojumiem maksā līdz pat piecām reizēm mazāk nekā citas.
117. Konkurences padome ir uzlikusi⁶⁶ tiesisko pienākumu lidostai „Rīga” pārtraukt atmaidžu piemērošanu ne vēlāk kā 90 dienu laikā pēc Konkurences padomes lēmuma stāšanās spēkā. Lidosta „Rīga” Konkurences padomes lēmumu ir pārsūdzējusi Administratīvajā tiesā. Lidosta „Rīga” 16.10.2008. intervijā sniedza informāciju, ka 24.09.2008. Administratīvā tiesa ir iesniegusi lietu Apgabaltiesā.
118. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**
119. Lidosta „Rīga” **[ierobežotas pieejamības informācija]** ir pasūtījusi **[ierobežotas pieejamības informācija]** pētījumu par aviosabiedrību un gaisa transporta tūristu ietekmi uz Latvijas tautsaimniecību un aviācijas nozari. **[ierobežotas pieejamības informācija]** izstrādātajā pētījumā⁶⁷ norādīts, ka gaisa transporta nozares dalībnieku un ārvalstu gaisa transporta tūristu ietekme uz Latvijas tautsaimniecību 2006.gada 1.pusgadā lēšama aptuveni 2,02% no iekšzemes kopprodukta, bet:
- 119.1. tūrisma nozares tiešo ieguldījumu tautsaimniecībā, gan aviācijas nozares netiešo ietekmi uz citām tautsaimniecības nozarēm ir sarežģīti novērtēt, jo Latvijā nav ieviesta tūrisma satelītkontu sistēma un
- 119.2. aprēķini veikti, pamatojoties uz aviācijas nozares dalībnieku sniegto informāciju, kā arī publiski pieejamo informāciju, kuras pareizība pilnībā netika pārbaudīta.
120. Satiksmes ministrijas rīcībā nav pētījuma (kurā būtu sniegts pārskats par visām Latvijas tautsaimniecības nozarēm, katras nozares ietekmes uz iekšzemes kopproduktu īpatsvaru), kas apstiprinātu valsts budžeta līdzekļu novirzīšanas lidostai efektivitāti.
121. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**

⁶⁵ Konkurences padomes 22.11.2006. lēmums Nr.134 Par Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma 82.pantā noteiktā aizlieguma iespējamo pārkāpumu VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””.

⁶⁶ Konkurences padomes 22.11.2006. lēmums Nr.134 „Par pārkāpuma konstatēšanu un tiesiskā pienākuma uzlikšanu” (lieta Nr.897/04/05/9).

⁶⁷ **(Ierobežotas pieejamības informācija).**

122. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 122.1. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 122.2. (Ierobežotas pieejamības informācija):
123. (Ierobežotas pieejamības informācija).
124. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 124.1. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 124.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 124.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).
125. (Ierobežotas pieejamības informācija).
126. [ierobežotas pieejamības informācija] ir sniegusi informāciju par tarifu noteikšanas praksi civilajā aviācijā Eiropā, norādot, ka pastāv divi modeļi:
- 126.1. *Dual till* – aviācijas pakalpojumi netiek subsidēti no citu komercpakalpojumu ieņēmumiem;
- 126.2. *Single till* – aviācijas pakalpojumi tiek subsidēti no citu komercpakalpojumu ieņēmumiem.
127. Lidosta „Rīga” ir izvēlējusies pakalpojumu tarifu noteikšanas modeli, kas paredz aviācijas pakalpojumu subsidēšanu no komercpakalpojumu ieņēmumiem. Lidosta „Rīga” [ierobežotas pieejamības informācija] ir noslēgusi līgumu ar [ierobežotas pieejamības informācija] par tarifu politikas un atlaižu sistēmas tiesiskā un ekonomiskā pamatojuma izstrādi. Līguma summa – EUR [ierobežotas pieejamības informācija].
128. [ierobežotas pieejamības informācija] ir iesniegusi lidostai lidlauka pakalpojumu pašizmaksas aprēķina metodiku. [ierobežotas pieejamības informācija].
129. Lidostas „Rīga” iekšējais normatīvais akts⁶⁸ nosaka, ka Finanšu nodaļas darbiniekiem jāveic lidmašīnu virszemes apkalpošanas operāciju pašizmaksas aprēķini un Finanšu nodaļa ir atbildīga par pakalpojumu pašizmaksas aprēķinu un tā veikšanas metodoloģiju. [ierobežotas pieejamības informācija]:
- 129.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 129.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
130. 2008.gadā lidosta „Rīga” ir izstrādājusi standarta pašizmaksas aprēķina modeli virszemes pakalpojumiem: pakalpojumiem tiek aprēķinātas tiešās izmaksas un uz tiem procentuāli attiecinātas netiešās izmaksas (īres maksa un administratīvās izmaksas), un prognozējamais peļņas procents.

Secinājumi

131. (Ierobežotas pieejamības informācija).
132. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 132.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 132.2. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 132.2.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 132.2.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

⁶⁸ (Ierobežotas pieejamības informācija).

132.3. lidostas „Rīga” priekšlikums Satiksmes ministrijai samazināt jebkuru no diviem noteiktajiem tarifiem (gaisa kuģa pacelšanās/nosēšanās tarifu vai drošības pakalpojumu tarifu) liecina, ka minētie tarifi nav pamatoti ar konkrētu pakalpojumu grozu un to izmaiņas nav proporcionālas pakalpojumu faktisko izmaksu izmaiņām.

133. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Ieteikumi

134. Lidostai „Rīga” veikt normatīvajā aktā⁶⁹ noteikto pakalpojumu tarifu aprēķinu, [ierobežotas pieejamības informācija] un nepieciešamības gadījumā iesniegt Satiksmes ministrijai priekšlikumu normatīvā akta grozījumu ierosināšanai.

135. Satiksmes ministrijai ierosināt grozījumus ārējā normatīvajā aktā⁷⁰:

135.1. precizējot lidlauka pakalpojumu, kuriem maksu nosaka Ministru kabinets, saturu un

135.2. nepieciešamības gadījumā aktualizējot lidostas „Rīga” pakalpojumu tarifu apmēru.

136. (Ierobežotas pieejamības informācija).

1.2.3. Līgumu slēgšana ar aviosabiedrībām

137. (Ierobežotas pieejamības informācija).

1.2.3.1. Līgumos noteiktie pakalpojumi

Konstatējumi

138. Lidosta „Rīga” slēdz līgumus ar aviosabiedrībām (pārsvarā uz 2 – 3 gadiem) par virszemes pakalpojumu sniegšanu, izmantojot vienu no IATA ieteiktajām standarta līguma formām, savstarpēji vienojoties par pakalpojumu sortimentu un citiem nosacījumiem, kā arī līguma summu. Lidosta „Rīga” ir noslēgusi līgumus ar [ierobežotas pieejamības informācija] aviosabiedrībām, tajā skaitā:

138.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

138.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

139. Revidējamajā laika posmā lidostai „Rīga” nebija spēkā esošu līgumu ar aviosabiedrībām par normatīvajā aktā⁷¹ noteikto pakalpojumu sniegšanu [ierobežotas pieejamības informācija].

140. Revīzijā pārbaudot [ierobežotas pieejamības informācija] virszemes pakalpojumu līgumos minēto pakalpojumu veidus, konstatēts, ka līgumos noteikto pakalpojumu struktūra kopumā atbilst IATA ieteiktajam virszemes pakalpojumu standarta līgumam, bet dažādām aviosabiedrībām sniedzamo virszemes pakalpojumu sastāvs ir atšķirīgs. Aviosabiedrība, ja nepieciešams, var saņemt arī citus, līgumā neminētus virszemes pakalpojumus, norēķinoties par tiem papildus.

141. (Ierobežotas pieejamības informācija):

141.1. (Ierobežotas pieejamības informācija):

141.1.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

141.1.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

⁶⁹ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.

⁷⁰ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību”.

⁷¹ MK 05.12.2006. noteikumi Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību”.

141.2. (Ierobežotas pieejamības informācija):

141.2.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

141.2.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

141.2.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);

141.2.4. (Ierobežotas pieejamības informācija).

142. Normatīvais akts⁷² nosaka, ka valsts uzņēmumiem un uzņēmēj sabiedrībām, kurās lielākā kapitāla daļa pieder valstij, lietvedībā un dokumentos lietojama valsts valoda. Lidosta „Rīga” visus virszemes apkalpošanas līgumus ar aviokompānijām ir noslēgusi angļu valodā. Četriem līgumiem ir pievienots notariāli apstiprināts tulkojums (neapliecinot dokumenta tulkojuma pareizību), dažas vienošanās pie līguma vai papildinājumi ir sagatavoti latviešu valodā.

Secinājumi

143. Nepievienojot angļu valodā noslēgtajiem līgumiem ar aviosabiedrībām apliecinātu tulkojumu valsts valodā, lidosta „Rīga” ir pārkāpusi normatīvo aktu⁷³ prasības par valsts valodas lietošanu.

144. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Ieteikumi

145. Lidostai „Rīga” pilnveidot iekšējos normatīvos aktus un iekšējās kontroles sistēmu, nodrošinot valsts valodas prasību izpildi⁷⁴.

146. (Ierobežotas pieejamības informācija).

1.2.3.2. Līgumu summas aprēķins**Konstatējumi**

147. (Ierobežotas pieejamības informācija).

148. (Ierobežotas pieejamības informācija).

149. (Ierobežotas pieejamības informācija).

150. (Ierobežotas pieejamības informācija).

2. tabula

(Ierobežotas pieejamības informācija)

151. [ierobežotas pieejamības informācija] Aviosabiedrības, slēdzot līgumus, var dažus pakalpojumu veidus neizvēlēties, kā arī izvēlēties atšķirīgas pakalpojumu tehnoloģijas. Pārsvārā virszemes pakalpojumus sniedz lidosta „Rīga”.

152. (Ierobežotas pieejamības informācija):

152.1. [ierobežotas pieejamības informācija] aviosabiedrības saskaņā ar līgumiem pārvadā pasažierus [ierobežotas pieejamības informācija] veidu gaisa kuģos, no kuriem septiņi ir vienādi divām vai trim aviosabiedrībām;

152.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

152.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);

152.4. (Ierobežotas pieejamības informācija);

⁷² Valsts valodas likuma 8.panta pirmā daļa.

⁷³ Valsts valodas likuma 8.panta pirmā daļa.

MK 22.08.2000 noteikumu Nr.291 „Kārtība, kādā apliecināmi dokumentu tulkojumi valsts valodā” 105.punkts.

⁷⁴ Valsts valodas likuma 8.panta pirmā daļa.

- 152.5. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 153. Analizējot viena lidostas „Rīga” 2008.gadā noslēgtā virszemes pakalpojumu līguma summas aprēķinu, konstatēts:
 - 153.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 153.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 154. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 - 154.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 154.1.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 154.1.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 154.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 155. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 - 155.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 155.1.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 155.1.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 155.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Secinājumi

- 156. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 157. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 158. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 159. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 160. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 161. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Ieteikumi

- 162. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 - 162.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 162.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

1.2.4. Aviācijas pakalpojumu ieņēmumi

1.2.4.1. Norēķinu kārtība ar aviosabiedrībām

Konstatējumi

- 163. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 164. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 - 164.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 164.2. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 - 164.2.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 164.2.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 164.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).

165. Lidosta „Rīga” normatīvajā aktā⁷⁵ noteikto atlaižu piemērošanai ir noteikusi atskaites gadu, kas sākas ar atlaižu piemērošanas sākumu – 1.novembri.
166. Izlases veidā pārbaudot lidostas „Rīga” izrakstītos rēķinus septiņām aviosabiedrībām par 2007.gadu un 2008.gada 1.pusgadu, revidenti konstatēja, ka:
- 166.1. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 166.1.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 166.1.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 166.1.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 166.1.4. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 166.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 166.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).
167. (Ierobežotas pieejamības informācija).
168. (Ierobežotas pieejamības informācija).
169. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 169.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 169.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 169.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- (Ierobežotas pieejamības informācija).
170. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 170.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 170.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 170.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 170.4. (Ierobežotas pieejamības informācija).
171. Izlases veidā pārbaudot datus par [ierobežotas pieejamības informācija] aviosabiedrību [ierobežotas pieejamības informācija] pārvadāto pasažieru skaitu, revidenti konstatēja, ka [ierobežotas pieejamības informācija]:
- 171.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 171.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
172. Lidostā „Rīga” 2007.gadā apkalpoja 62 831, bet 2008.gada 1.pusgadā 59 506 pasažierus (tajā skaitā tranzīta pasažierus), par kuriem saskaņā ar normatīvo aktu⁷⁶ neiekasē maksājumus. Šie pasažieri izmanto lidostas infrastruktūru, ko nodrošina lidosta „Rīga”.
173. Informāciju par aviācijas ieņēmumiem lidosta „Rīga” finanšu pārskatos uzrāda sadalījumā pa sniegto pakalpojumu grupām. Saņemto aviācijas ieņēmumu grupējums sniegts 3.tabulā.

3.tabula

⁷⁵ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.

⁷⁶ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.punkts.

Lidostas „Rīga” aviācijas ienākumi 2007.gadā un 2008.gada I pusgadā* (Ls)
(Ierobežotas pieejamības informācija).

174. 3.tabulas dati rāda, ka lidosta „Rīga”:

- 174.1. veic atsevišķi ienākumu uzskaiti par divu normatīvajā aktā⁷⁷ noteikto pakalpojumu (gaisa kuģu pacelšanās/nosēšanās un drošības pakalpojumu) sniegšanu;
- 174.2. par pārējo divu normatīvajā aktā⁷⁸ noteikto pakalpojumu (par treniņa lidojumiem un perona stāvvietu) sniegšanu tiek veikta atsevišķa uzskaitē, taču ieņēmumi par šiem pakalpojumiem ir nelieli un atskaitēs tie ir iekļauti pārējo pakalpojumu sastāvā;
- 174.3. atsevišķi uzskaita samaksu par virszemes pakalpojumiem.

Secinājumi

175. (Ierobežotas pieejamības informācija).

176. (Ierobežotas pieejamības informācija):

- 176.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 176.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 176.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 176.4. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Ieteikumi

177. Lidostai „Rīga” papildināt iekšējo normatīvo aktu, [ierobežotas pieejamības informācija].

178. (Ierobežotas pieejamības informācija).

1.2.4.2. Ieņēmumi par normatīvajā aktā noteiktajiem aviācijas pakalpojumiem

Konstatējumi

- 179. Revīzijā tika analizēti ieņēmumi par gaisa kuģu pacelšanās/nosēšanās pakalpojumiem un drošības pakalpojumiem, kurus lidosta „Rīga” detalizēti uzrāda atskaitēs.
- 180. [ierobežotas pieejamības informācija] normatīvajā aktā noteiktās apjoma atlaides⁷⁹ saņem [ierobežotas pieejamības informācija] aviosabiedrības, no tām [ierobežotas pieejamības informācija] saņem maksimālo - 80% atlaidi.

4.tabula

(Ierobežotas pieejamības informācija)

4.attēls

(Ierobežotas pieejamības informācija)

181. (Ierobežotas pieejamības informācija):

181.1. (Ierobežotas pieejamības informācija):

181.1.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

⁷⁷ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.1., 3.4.apakšpunkts.

⁷⁸ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.2., 3.3.apakšpunkts.

⁷⁹ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.5.apakšpunkts.

- 181.1.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 181.2. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 181.2.1.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 181.2.1.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
182. Analizējot ar normatīvo aktu⁸⁰ noteikto atlaižu apjomus un to ietekmi, konstatēts:
- 182.1. 2007.gadā:
- 182.1.1. kopējā piešķirtā atlaide par gaisa kuģu pacelšanās/nosēšanās un pasažieru drošības pakalpojumiem bija Ls [ierobežotas pieejamības informācija] jeb [ierobežotas pieejamības informācija] % no pilna maksājuma par attiecīgo pakalpojumu sniegšanu;
- 182.1.2. [ierobežotas pieejamības informācija] aviosabiedrības, kuras saņem maksimālo 80% atlaidi [ierobežotas pieejamības informācija] saņēma atlaides par gaisa kuģu pacelšanās/nosēšanās un pasažieru drošības pakalpojumiem Ls [ierobežotas pieejamības informācija] jeb [ierobežotas pieejamības informācija] % no kopējās atlaižu summas;
- 182.2. 2008.gada I pusgadā:
- 182.2.1. kopējā piešķirtā atlaide par gaisa kuģu pacelšanās/nosēšanās un pasažieru drošības pakalpojumiem bija Ls [ierobežotas pieejamības informācija] jeb [ierobežotas pieejamības informācija] % no pilna maksājuma par attiecīgo pakalpojumu sniegšanu;
- 182.2.2. aviosabiedrības [ierobežotas pieejamības informācija] saņēma atlaides par gaisa kuģu pacelšanās/nosēšanās un pasažieru drošības pakalpojumiem Ls [ierobežotas pieejamības informācija] jeb [ierobežotas pieejamības informācija] % no kopējās atlaižu summas.

Secinājumi

183. Normatīvajā aktā⁸¹ noteiktā lidlauka pakalpojumu apjoma atlaižu līmeņa (līdz 80% no pilnas maksājuma summas) dēļ lidostas „Rīga” ieņēmumi par attiecīgajiem pakalpojumiem, tajā skaitā gaisa kuģu pacelšanos/nosēšanos un drošības pasākumiem [ierobežotas pieejamības informācija] %. Lidostas „Rīga” ieņēmumi minēto atlaižu dēļ 2007.gadā [ierobežotas pieejamības informācija] Ls [ierobežotas pieejamības informācija], 2008.gada I pusgadā – par Ls [ierobežotas pieejamības informācija].
184. (Ierobežotas pieejamības informācija).

1.2.4.3. Ieņēmumi par virszemes pakalpojumiem

Konstatējumi

185. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 185.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 185.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 185.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).
186. (Ierobežotas pieejamības informācija).

⁸⁰ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.5.apakšpunkts.

⁸¹ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.5.apakšpunkts.

**Lidostas „Rīga” ieņēmumi par virszemes apkalpošanu 2007.gadā un
2008.gada I pusgadā (Ls) (Ierobežotas pieejamības informācija)**

187. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Secinājumi

188. (Ierobežotas pieejamības informācija).

189. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Ieteikums

190. (Ierobežotas pieejamības informācija).

1.3. Neaviācijas ieņēmumi

Konstatējumi

191. Lidostas „Rīga” neaviācijas ieņēmumi 2006.gadā sasniedza Ls 4 667 000 jeb 28,7 % no kopējiem lidostas „Rīga” ieņēmumiem, savukārt 2007.gadā – Ls 7 480 000 jeb 32,5 % no kopējiem lidostas „Rīga” ieņēmumiem. Neaviācijas ieņēmumu struktūra un pieauguma dinamika sniegta 6.tabulā.

6.tabula

**Lidostas „Rīga” neaviācijas ieņēmumu struktūra 2006. - 2008.gadā
(Ierobežotas pieejamības informācija)**

192. Lidostas „Rīga” neaviācijas ieņēmumi 2007.gadā, salīdzinot ar 2006.gadu, ir pieauguši par 60,3%, [ierobežotas pieejamības informācija].

193. Satiksmes ministrijas Iekšējā audita departaments 2007.gadā no marta līdz maijam ir veicis auditu lidostā „Rīga” par visu uz audita laiku spēkā esošo (243) telpu, platību nomas un reklāmas līgumu likumību un lietderību un konstatējis nesaimniecisku lidostas „Rīga” rīcību un daudz trūkumu.

194. Lidosta „Rīga” ir sagatavojusi pasākumu plānu⁸², lai novērstu Satiksmes ministrijas audita konstatētos trūkumus un nodrošinātu caurskatāmu lēmumu pieņemšanu par nomas līgumu slēgšanu un maksimālu ieņēmumu gūšanu no īpašuma iznomāšanas un uz 03.10.2008. septiņus no desmit pasākumiem bija ieviesusi.

195. (Ierobežotas pieejamības informācija):

195.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

195.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

196. Normatīvais akts⁸³ nosaka, ka uzņēmēj sabiedrībām, kurās valsts daļa pamatkapitālā pārsniedz 50%, jārīkojas ar mantu lietderīgi, manta atsavināma un nododama īpašumā vai lietošanā citai personai par iespējami augstāku cenu.

197. (Ierobežotas pieejamības informācija).

198. (Ierobežotas pieejamības informācija):

198.1. (Ierobežotas pieejamības informācija):

198.1.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

⁸² (Ierobežotas pieejamības informācija).

⁸³ Likuma „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērēšanas novēršanu” 3.panta 2.apakšpunkts.

- 198.1.2. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 198.1.2.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.1.2.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.1.2.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.1.2.4. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.1.2.5. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.1.2.6. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.1.2.7. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.1.2.8. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 198.2. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 198.2.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.2.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.2.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.2.4. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 198.2.5. (Ierobežotas pieejamības informācija).
199. Izlases veidā pārbaudot laika posmā no 01.01.2007. līdz 01.07.2008. noslēgto [ierobežotas pieejamības informācija] telpu nomas līgumus, konstatēts:
- 199.1. nomas līgumu nosacījumi:
- 199.1.1. [ierobežotas pieejamības informācija] nomas līgumos noteikts, ka nomnieks par elektroenerģiju maksā atsevišķi, bet [ierobežotas pieejamības informācija] nomas līgumos, tajā skaitā [ierobežotas pieejamības informācija] noteikts, ka maksa par elektroenerģiju iekļauta nomas maksā;
 - 199.1.2. visos līgumos noteikts, ka maksa par apkuri un pārējiem komunālajiem pakalpojumiem iekļauta nomas maksā;
 - 199.1.3. līgumos ir noteikts, ka nomas maksa vienu reizi gadā tiek palielināta par Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes publicēto patēriņa cenu indeksa pieaugumu. Līgumos nav noteikts, ka nomas maksa tiks mainīta, ja mainās elektroenerģijas un komunālo pakalpojumu tarifi;
- 199.2. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 199.2.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 199.2.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 199.2.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).

7.tabula

**Tipveida nomas līguma līgumsodu atbilstība noslēgtajiem līgumiem
(Ierobežotas pieejamības informācija)**

200. Lidostas „Rīga” izstrādātajā tipveida telpu nomas līguma⁸⁴ sadaļā „Pušu atbildība” noteikti līgumsodi par nomas līgumā minēto nomnieka pienākumu neievērošanu. Revīzijā izlases veidā tika pārbaudīti trīs no [ierobežotas pieejamības informācija] laika posmā pēc tipveida telpu nomas līguma apstiprināšanas (10.04.2008.) noslēgtajos telpu nomas līgumos atrunātie līgumsodi. [ierobežotas pieejamības informācija].

⁸⁴ (Ierobežotas pieejamības informācija).

201. 7.tabulas dati parāda, ka:

201.1. divos līgumos līgumsodi atšķiras no tipveida līgumā noteiktajiem;

201.2. vienā noteikti papildu līgumsodi;

201.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).

202. (Ierobežotas pieejamības informācija).

203. Lidosta „Rīga” iesniedza Valsts kontrolei⁸⁵ pārbaudes aktu kopijas par 2007.gadu un 2008.gada I pusgadu [ierobežotas pieejamības informācija]:

203.1. nomnieku tirdzniecības vietu darba laika atbilstība līguma nosacījumiem,

Dokumenti liecina, ka lidosta veic pārbaudes [ierobežotas pieejamības informācija], darba laika neatbilstība 2007.gadā konstatēta [ierobežotas pieejamības informācija] reizes, 2008.gada I pusgadā – [ierobežotas pieejamības informācija] reizes. [ierobežotas pieejamības informācija];

203.2. nomnieku preču sortimenta atbilstība līgumu nosacījumiem,

Dokumenti liecina, ka preču sortimenta pārbaudes veiktas tajos datumos, kad veikta darba laika atbilstības līguma nosacījumiem pārbaude. Nomnieku preču sortimenta atbilstības pārbaudes akta formāts aptver [ierobežotas pieejamības informācija]. Preču sortimenta atbilstības pārbaudes aktā ir norāde par pārbaudes laiku [ierobežotas pieejamības informācija], aktā nav [ierobežotas pieejamības informācija].

204. Veicot pretpārbaudi un pieprasot pārbaudes aktus par preču sortimenta pārbaudi no [ierobežotas pieejamības informācija], Valsts kontroles revidenti konstatēja, ka nomniekam iesniegtajos pārbaudes aktos [ierobežotas pieejamības informācija].

205. Lidosta „Rīga” neiesniedza Valsts kontrolei dokumentus, kas liecinātu par preču mazumtirdzniecības cenu līmeņa atbilstības pārbaudēm.

206. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Secinājumi

207. (Ierobežotas pieejamības informācija).

208. (Ierobežotas pieejamības informācija).

209. (Ierobežotas pieejamības informācija).

210. (Ierobežotas pieejamības informācija).

211. Lidosta „Rīga” neveic telpu nomas līgumu nosacījumu izpildes atbilstošu uzraudzību, jo:

211.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

211.2. telpu nomas līgumos iekļautās prasības izpilde par preču mazumtirdzniecības cenu līmeni netiek pārbaudīta. Neizstrādājot un nesaskaņojot ar nomniekiem kritērijus minētās prasības izpildei, prasības iekļaušana telpu nomas līgumos ir nelietderīga.

Ieteikumi

212. Lai nodrošinātu ārējā normatīvā akta⁸⁶ prasību par mantas atsavināšanu un nodošanu īpašumā vai lietošanā citai personai par iespējami augstāku cenu ievērošanu, lidostai „Rīga” papildināt iekšējos normatīvos aktus, paredzot nomas attiecību nodibināšanu pēc atklātu konkursu rezultātiem, nosakot kritērijus nomas attiecību nodibināšanas

⁸⁵ (Ierobežotas pieejamības informācija).

⁸⁶ Likuma „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu” 3.panta 2.apakšpunkts.

gadījumiem, kad atklāta procedūra nav piemērojama, kā arī nosakot kritērijus telpu un zemes nomas minimālās garantētās maksas noteikšanai.

213. Lidostai „Rīga”:

213.1. novērst pretrunas starp iekšējā normatīvā akta un noslēgto telpu nomas līgumu nosacījumiem saistībā ar [ierobežotas pieejamības informācija];

213.2. pilnveidot iekšējo normatīvo aktu, [ierobežotas pieejamības informācija];

213.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);

213.4. izvērtēt telpu nomas līgumos noteiktās prasības par preču mazumtirdzniecības cenu līmeņa ievērošanu lietderību un (vai) izstrādāt kritērijus mazumtirdzniecības cenu līmeņa atbilstības noteikšanai.

1.4. Valsts budžeta dotācija

Konstatējumi

214. Saskaņā ar normatīvajiem aktiem⁸⁷ lidostai „Rīga” no 2007.gada piešķirts valsts budžeta finansējums, izveidojot jaunu valsts budžeta apakšprogrammu 44.00.00 „Aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības funkciju nodrošināšana VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””. Valsts budžeta dotācijas apjoms sniegts 8.tabulā.

8.tabula

Valsts budžeta dotācija lidostai „Rīga” (Ls)

Programma	Dotācijas mērķis	2007.gads		2008.gads	
		sākotnējais apjoms	apjoms ar grozījumiem	sākotnējais apjoms	apjoms ar grozījumiem
44.00.00	Aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības funkciju nodrošināšana VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””	2 250 000	2 750 000	5 970 000	5 704 000

1.4.1. Valsts budžeta dotācijas piešķiršanas normatīvais pamatojums

Konstatējumi

Satiksmes ministrijas pamatojuma valsts budžeta dotācijas piešķiršanai atbilstība normatīvo aktu prasībām

215. Valsts budžeta pieprasījumā Satiksmes ministrija ir norādījusi⁸⁸, ka „...lidosta „Rīga” veic virkni valsts funkciju – atbilstoši starptautiskajām prasībām nodrošina aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības funkcijas. Lai lidostai „Rīga” piesaistītu jaunas aviokompānijas un pasažierus, kas veicinātu gaisa pārvadājumu apjomu pieaugumu un valdības deklarācijā pieņemto prioritāšu realizēšanu, ir lietderīgi samazināt lidostas „Rīga” sniegto pakalpojumu izmaksas, tajā skaitā atceļot maksu par valstij piekrītošu funkciju nodrošināšanu. Tādēļ Satiksmes ministrija uzskata, ka turpmāk valstij piekrītošās aviācijas drošības, kā arī avārijas glābšanas funkcijas lidostā jāfinansē no valsts pamatbudžeta ieņēmumiem”.

216. Normatīvais akts⁸⁹ nosaka, ka finanšu ministrs izvērtē valsts budžeta pieprasījumus pēc to atbilstības paredzētajiem mērķiem, ekonomiskuma un efektivitātes un, ja nepieciešams, pieprasa attiecīgajai izvērtēšanai nepieciešamo informāciju. Pamatojoties uz šāda

⁸⁷ Likums „Par valsts budžetu 2007.gadam”.

Likums „Par valsts budžetu 2008.gadam”.

⁸⁸ Satiksmes ministrijas 24.11.2006. vēstule finanšu ministram Nr.14-17/1563.

⁸⁹ Likuma par budžetu un finanšu vadību 19.panta trešā daļa.

izvērtējuma rezultātiem un sniegto informāciju, finanšu ministrs pieņem lēmumu par budžeta pieprasījumu iekļaušanu valsts budžeta likuma projektā līdz tā iesniegšanai Ministru kabinetā. Finanšu ministrija vēstulē Valsts kontrolei⁹⁰ informē, ka:

- 216.1. 14.11.2006. sēdē Ministru kabinets apstiprināja valsts budžeta izdevumu „mērķa griestus” ministrijām 2007.gadam un uzdeva:
- 216.1.1. ministrijām līdz 24.11.2006. iesniegt Finanšu ministrijā budžeta pieprasījumus un to paskaidrojumus;
 - 216.1.2. līdz 01.12.2006. Finanšu ministrijai apkopot pieprasījumus un iesniegt Ministru kabinetā;
- 216.2. 30.11.2006. Finanšu ministrija saņēma Satiksmes ministrijas 24.11.2006. sagatavoto pieprasījumu lidostas „Rīga” finansēšanai un pievienoja to Ministru kabinetā iesniedzamajam valsts budžeta likumprojektam;
- 216.3. 01.12.2006. ārkārtas sēdē Ministru kabinets nolēma likuma „Par valsts budžetu 2007.gadam” grozījumos kā prioritāru paredzēt finansējumu lidostai „Rīga” Ls 2 250 000 apmērā un uzdeva Finanšu ministrijai precizēt un iesniegt akceptēšanai Ministru kabinetā precizēto likumprojektu „Par valsts budžetu 2007.gadam”;
- 216.4. 05.12.2006. sēdē Ministru kabinets nolēma finansējumu lidostai „Rīga” Ls 2 250 000 apmērā iekļaut likumprojektā „Par valsts budžetu 2007.gadam un uzdeva Valsts kancelejai likumprojektu iesniegt Saeimā;
217. 11.12.2006. Finanšu ministrija pieprasīja no Satiksmes ministrijas papildu informāciju, lai varētu izvērtēt, vai pieprasītais finansējums lidostai „Rīga” ir saistīts ar valsts funkciju izpildi un vai tas kvalificējams kā komercdarbības atbalsts. Finanšu ministrija vēstulē Satiksmes ministrijai⁹¹ ir norādījusi, ka Eiropas Komisijas paziņojumā⁹² par lidostu finansēšanu ir noteikts: darbībām, par kurām parasti atbild valsts, īstenojot izpildvaras pienākumus, nav saimnieciska rakstura un tām nepiemēro valsts atbalsta noteikumus.
218. Lai izvērtētu, vai Satiksmes ministrijas pieprasītais valsts budžeta finansējums lidostai „Rīga” ir tieši saistīts ar valsts funkciju izpildi, Finanšu ministrija pieprasīja:
- 218.1. norādīt normatīvos aktus, kuros ir definētas valsts funkcijas gaisa satiksmes nodrošināšanā;
 - 218.2. norādīt normatīvos aktus, ar kuriem lidostai „Rīga” ir uzlikts pienākums nodrošināt definētās valsts funkcijas.
219. Satiksmes ministrija atbildē⁹³ Finanšu ministrijai ir sniegusi šādu informāciju:
- 219.1. norādījusi normatīvos aktus⁹⁴, kas nosaka pienākumus civilās aviācijas drošības jomā Eiropas Savienības dalībvalstīs.
- Revīzijā konstatēts, ka minētajā normatīvajā aktā ir noteikti tikai:
- 219.1.1. darbības joma – normatīvais akts attiecas uz visām lidostām, kas atrodas to dalībvalstu teritorijā, uz kurām attiecas Eiropas Kopienas dibināšanas līgums⁹⁵;

⁹⁰ Finanšu ministrijas 26.08.2008. vēstule Valsts kontrolei Nr.2-3-07/2239.

⁹¹ Finanšu ministrijas 11.12.2006. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.2-3-07/3470.

⁹² Eiropas Komisijas paziņojuma „Kopienas vadlīnijas par lidostu finansēšanu un valsts atbalstu darbības uzsākšanai aviosabiedrībām, kas veic lidojumus no reģionālajām lidostām” 33.punkts.

⁹³ Satiksmes ministrijas 15.12.2006. vēstule Finanšu ministrijai Nr.14-17/1646.

⁹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2320/2002 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”.

⁹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2320/2002 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā” 3.panta pirmā daļa.

219.1.2. dalībvalstu uzdevumi - katrai dalībvalstij jāpieņem valsts civilās aviācijas drošības programma, kā arī atbilstīga kvalitātes kontroles programma; jāizraugās viena iestāde, kas atbild par aviācijas drošības programmu īstenošanas koordināciju un uzraudzību; jānodrošina, lai lidostas un gaisa pārvadātāji, kas sniedz pakalpojumus no minētās valsts, izstrādātu, īstenotu un piemērotu lidostu un gaisa pārvadājumu drošības programmu⁹⁶;

219.1.3. konkrēti veicamie drošības pasākumi lidostām, gaisa kuģiem, pasažieriem, bagāžai, kravai, pastam u.c.⁹⁷,

Šajā normatīvajā aktā nav noteikts, ka tie būtu dalībvalsts uzdevumi, kas deleģējami attiecīgajām institūcijām;

219.2. norādījusi normatīvos aktus⁹⁸, kas nosaka pasākumus un atbildīgās institūcijas civilās aviācijas drošības nodrošināšanai Latvijas Republikā.

Revīzijā konstatēts, ka minētajā normatīvajā aktā ir noteikti tikai:

219.2.1. par nacionālās civilās aviācijas drošības programmas īstenošanas koordināciju un uzraudzību Latvijas Republikā atbildīgā institūcija (valsts aģentūra „Civilās aviācijas aģentūra”) un tās pienākumi⁹⁹;

219.2.2. lidostas, gaisa kuģa ekspluatanta, gaisa telpas izmantošanas un gaisa satiksmes organizēšanas valsts komercsabiedrības, ar civilās aviācijas drošības nodrošināšanu saistīto valsts institūciju (Drošības policijas, Valsts policijas, Valsts robežsardzes, Valsts ieņēmumu dienesta) un citu komersantu, kuru darbība saistīta ar civilās aviācijas nodrošināšanu, pienākumi¹⁰⁰,

Šajā normatīvajā aktā nav noteikts, ka komersantiem noteiktie pienākumi ir valsts uzdevumi, kas tiem tiek deleģēti;

219.3. informējusi, ka Latvijas Republika ar normatīvo aktu aviācijas drošības pasākumus¹⁰¹ un gaisa kuģa glābšanas darbus¹⁰² ir deleģējusi lidostām.

Revīzijā konstatēts, ka:

219.3.1. normatīvais akts¹⁰³ nenosaka minētos pasākumus kā valsts uzdevumus un nesniedz precīzu un saprotamu pienākumu uzskaitījumu;

219.3.2. drošības pasākumus kā valsts funkciju nedefinē ne Eiropas Savienības tiesību akti, ne Latvijas Republikas normatīvie akti;

219.4. informējusi, ka normatīvais akts¹⁰⁴ nosaka lidlauka pienākumu nodrošināt attiecīgās iekārtas un sistēmas, īpaši sagatavotu personālu, lai novērstu nelikumīgas iejaukšanās aktus civilās aviācijas darbībā, bet

219.4.1. nav norādījusi, ka šis normatīvais akts¹⁰⁵ nosaka, ka gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants civilās aviācijas lidlauka pakalpojumus izmanto par maksu;

⁹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2320/2002 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā” 5.pants,7.panta pirmā un otrā daļa.

⁹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2320/2002 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā” pielikuma 2.-13.punkts.

⁹⁸ MK 24.01.2006. noteikumi Nr.76 „Kārtība, kādā tiek veikti civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumi”.

⁹⁹ MK 24.01.2006. noteikumu Nr.76 „Kārtība, kādā tiek veikti civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumi” 2., 3.punkts.

¹⁰⁰ MK 24.01.2006. noteikumu Nr.76 „Kārtība, kādā tiek veikti civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumi” 4.-13.punkts.

¹⁰¹ Likuma „Par aviāciju” 27.pants.

¹⁰² Likuma „Par aviāciju” 66.pants.

¹⁰³ Likums „Par aviāciju”.

¹⁰⁴ Likuma „Par aviāciju” 27.pants.

- 219.4.2. nav norādījusi, ka cits normatīvais akts¹⁰⁶ nosaka aviokompānijām maksu par drošības pasākumiem – EUR 12,18 par katru izlidojošo pasažieri, kā arī to, ka šajā normatīvajā aktā nav sniegta detalizēta drošības pasākumu uzskaitē, par kuriem noteikta minētā maksa;
- 219.5. vispārīgā veidā ir uzskaitījusi valsts funkcijas, kuras ir deleģētas lidostai „Rīga”, nenorādot atsauci uz normatīvo aktu, kurā tas būtu noteikts.
220. Izvērtējot Satiksmes ministrijas sniegto informāciju, Finanšu ministrija ir atzinusi lidostai „Rīga” piešķirto finansējumu kā dotāciju valsts funkciju nodrošināšanai¹⁰⁷.
221. Satiksmes ministrija vēstulē¹⁰⁸ Valsts kontrolei informē, ka valsts budžeta dotācija lidostai „Rīga” pieprasīta un piešķirta galvenokārt tāpēc, lai padarītu aviopārvadājumus pieejamākus Latvijas iedzīvotājiem, veicinātu strauju gaisa transporta un visas valsts ekonomikas attīstību, un norāda, ka:
- 221.1. atbilstoši normatīvajam aktam¹⁰⁹ no aviokompānijām saņemtā drošības maksa par katru izlidojošo pasažieri attiecas uz tiem pasākumiem, kas nodrošina lidostas infrastruktūras (terminālis, skrejceļš u.c.) atbilstību drošības prasībām un ir vispārīgi pēc sava rakstura, nevis specifiski konkrētam pasažierim vai gaisa kuģim;
- 221.2. valsts budžeta finansējums attiecas uz pasažieru, viņu bagāžas un kravas pārbaudi, lidlauka kritiskās daļas uzraudzību; glābšanas darbu veikšanu.
- Lidostas „Rīga” noteiktie drošības pasākumi, kas attiecināmi uz valsts budžeta dotāciju*
222. Lidosta „Rīga” vēstulēs Valsts kontrolei sniegusi vairākus skaidrojumus par drošības pasākumiem un to finansējuma avotiem:
- 222.1. atbildot uz Valsts kontroles vēstuli¹¹⁰, kurā norādīta normatīvajā aktā¹¹¹ noteiktā maksa par drošības pasākumiem par katru izlidojošo pasažieri EUR 12,18 un lūgts iesniegt dokumentu, kurā noteikts, kas ietilpst drošības pasākumos, norādījusi¹¹² normatīvos aktus¹¹³, kuros ir uzskaitīti drošības pasākumi.
- Pieprasot valsts budžeta dotāciju, Satiksmes ministrija savukārt minētos normatīvos aktus ir norādījusi, pamatojot nepieciešamību drošības pasākumus dotēt no valsts budžeta;
- 222.2. informējusi¹¹⁴, ka virkne tiesību aktu uzliek par pienākumu lidostām un citiem aviācijas subjektiem īstenot civilās aviācijas drošības nodrošināšanas pasākumus.
- Līdz 31.12.2006. vispārējais civilās aviācijas drošības pakalpojumus lidosta „Rīga” finansēja no normatīvajā aktā¹¹⁵ minētajām maksām.

¹⁰⁵ Likuma „Par aviāciju” 28.pants.

¹⁰⁶ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.4.apakšpunkts.

¹⁰⁷ Finanšu ministrijas 26.08.2008. vēstule Valsts kontrolei Nr.2-3-07/2239.

¹⁰⁸ Satiksmes ministrijas 02.09.2008. vēstule Valsts kontrolei Nr.14.17.6/703.

¹⁰⁹ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.4.apakšpunkts.

¹¹⁰ Valsts kontroles 05.08.2008. vēstule Nr. 10.-5.1-2/1580.

¹¹¹ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.4.apakšpunkts.

¹¹² Lidostas „Rīga” 14.08.2008. vēstule Valsts kontrolei Nr.08-2.0/1214.

¹¹³ MK 24.01.2006. noteikumu Nr.76 „Kārtība, kādā tiek veikti civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumi”. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 300/2008 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”, ar ko atceļ Regulu Nr.2320/2002.

Consolidated version of commission regulation (EC) No 622/2003-version 1.1.2007.

¹¹⁴ Lidostas „Rīga” 03.09.2008. vēstule Nr.08-16.0/1319.

¹¹⁵ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.4.apakšpunkts.

Sākot ar 01.01.2007. lidosta „Rīga” piemēro citu interpretāciju par drošības pakalpojumu finansēšanu:

222.2.1. novirzot normatīvajā aktā¹¹⁶ noteikto drošības maksu (EUR 12,18 par katru izlidojošo pasažieri) tikai tiem pasākumiem, kas „...ir vispārīgi pēc sava rakstura (nodrošina lidostas infrastruktūras - terminālis, skrejceļš u.c. atbilstību drošības prasībām), nevis specifiski konkrētam pasažierim vai gaisa kuģim”, ar specifiski konkrētam pasažierim vai gaisa kuģim veltītiem drošības pasākumiem saprotot:

222.2.1.1. ar gaisa satiksmi pārvadājamo pasažieru, to bagāžas un kravas pārbaudi pirms to nonākšanas lidostas kritiskajā daļā;

222.2.1.2. lidostas kritiskās daļas pastāvīgu uzraudzību un caurlaides režīma nodrošināšanu;

222.2.1.3. aviācijas negadījumu gadījumā glābšanas darbu veikšanu;

222.2.1.4. neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu pasažieriem, gaisa kuģu apkalpei;

222.2.2. paredzot, ka no valsts budžeta finansētos drošības pasākumus veic šādi lidostas departamenti: Avi drošības departaments, Lidostas drošības departaments un Lidlauka vadības departamenta Ugunsdzēsības un krīzes vadības nodaļa.

223. Valsts aģentūra „Civilās aviācijas aģentūra” 2008.gada martā ir veikusi lidostas „Rīga” Drošības pārvaldības sistēmas auditu¹¹⁷. Viens no audita kritērijiem bija lidostas drošības atbilstība Drošības pārvaldības sistēmas rokasgrāmatai. No 11 pārbaudāmajiem jautājumiem divu jautājumu atbilstība atzīta par apmierinošu, un deviņu jautājumu atbilstība atzīta par neapmierinošu. Lidlauka drošības un drošības sistēmas pārvaldības izvērtēšanai lidosta „Rīga” 2008.gadā noslēdza līgumu ar **[ierobežotas pieejamības informācija]** auditoru. Lidostas speciālisti informēja, ka audita ziņojums ir saņemts, bet revīzijas laikā 2008.gada septembrī tas vēl nebija izvērtēts.

224. Valsts kontroles revidenti septiņu Eiropas Savienības dalībvalstu (Igaunija, Lietuva, Čehija, Polija, Ungārija, Zviedrija, Somija) augstākajām revīzijas iestādēm pieprasīja informāciju par civilās aviācijas drošības pasākumu finansēšanu šajās valstīs. Visās aptaujātajās valstīs civilās aviācijas drošība tiek nodrošināta no lidostu ieņēmumiem, un neviena civilās aviācijas lidosta valsts budžeta dotāciju drošības pasākumu veikšanai nesaņem.

225. 2008.gadā ir pieņemts jauns Eiropas Savienības normatīvais akts par kopīgiem pasākumiem civilās aviācijas drošības jomā¹¹⁸, atceļot iepriekšējo¹¹⁹. Šajā normatīvajā aktā ir paredzēts, ka katra dalībvalsts var noteikt, kādos apstākļos un cik lielā mērā to drošības pasākumu izmaksas, kas veiktas saskaņā ar šo normatīvo aktu, būtu jāsedz valstij, lidostām, gaisa pārvadātājiem, citām atbildīgajām aģentūrām vai lietotājiem.

226. Latvijas Republikas normatīvajos aktos, kas regulē civilo aviāciju, uz 31.10.2008. vēl nav noteikts, kādos apstākļos un kādā apmērā drošības pasākumu izmaksas jāsedz lidostām, gaisa pārvadātājiem un valstij.

¹¹⁶ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību” 3.4.apakšpunkts.

¹¹⁷ Valsts aģentūras „Civilās aviācijas aģentūra” 28.03.2008. vēstule lidostai „Rīga” Nr.018-1/269.

¹¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 300/2008 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”, ar ko atceļ Regulu Nr.2320/2002.

¹¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2320/2002 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”.

Secinājumi

227. Neiesniedzot pieprasījumu Finanšu ministrijai par valsts budžeta finansējuma piešķiršanu¹²⁰ lidostai „Rīga” Ministru kabinetā noteiktajā termiņā¹²¹, Satiksmes ministrija nedeva Finanšu ministrijai iespēju izpildīt normatīvā akta¹²² prasības un pirms budžeta pieprasījuma iekļaušanas valsts budžeta likumprojektā izvērtēt budžeta pieprasījuma ekonomiskumu, efektivitāti un atbilstību paredzētajiem mērķiem.
228. 2007.gada valsts budžeta dotācija Ls 2 750 000 apmērā un 2008.gada valsts budžeta dotācija Ls 5 970 000 apmērā tika pieprasīta nepamatoti, jo:
- 228.1. Valsts budžeta finansējuma pieprasījumā Finanšu ministrijai par valsts budžeta finansējuma piešķiršanu lidostai „Rīga” drošības pasākumu nodrošināšanai, Satiksmes ministrija ir iekļāvusi nepietiekamu un neprecīzu informāciju, jo:
- 228.1.1. Satiksmes ministrijas norādītajā Eiropas Savienības normatīvajā aktā¹²³, kas nosaka civilās aviācijas drošības pasākumus, tie netiek norādīti kā valsts uzdevumi. Valsts pienākums ir nodrošināt, lai visos atbildības līmeņos tiek izstrādātas un ievērotas drošības programmas;
- 228.1.2. Satiksmes ministrijas norādītajā Latvijas Republikas normatīvajā aktā¹²⁴ lidostas drošības pasākumi netiek definēti kā valsts uzdevumi, un valsts uzdevuma izpilde lidostai „Rīga” netiek deleģēta;
- 228.1.3. spēkā esošie Latvijas Republikas normatīvie akti¹²⁵, kas reglamentē lidlauku darbību, neparedz, ka drošības nodrošināšana lidlaukā būtu finansējama no valsts budžeta. Normatīvais akts¹²⁶, kurš nosaka drošības prasības lidlaukam, nosaka, ka gaisa kuģa īpašnieks civilās aviācijas lidlauku sniegtos pakalpojumus izmanto par maksu;
- 228.2. Eiropas Savienības normatīvais akts¹²⁷, ar kuru ir noteikta Eiropas Savienības dalībvalstu iespēja noteikt, kādos apstākļos un cik lielā mērā drošības pasākumu izmaksas būtu jāsedz valstij, lidostām, gaisa pārvadātājiem, citām atbildīgām aģentūrām vai lietotājiem, tika pieņemts tikai 2008.gadā, bet Latvijas Republikas normatīvie akti uz 31.10.2008. šādu regulējumu vēl neparedz;
- 228.3. Eiropas Savienības normatīvais akts¹²⁸, kas pieļauj valsts finansējuma līdzdalību civilās aviācijas drošības nodrošināšanā, nenosaka, ka civilās aviācijas drošības pasākumi pilnā apjomā būtu jāfinansē valstij, bet Latvijas Republika pārsniedz Eiropas Savienības normatīvo regulējumu un civilās aviācijas drošības pasākumus 2007.gadā no valsts budžeta finansēja 86% apmērā.
229. Satiksmes ministrija un lidosta „Rīga” sniedz pretrunīgus skaidrojumus Finanšu ministrijai un Valsts kontrolei par valsts budžeta dotācijas pamatojumu:

229.1. Satiksmes ministrija:

¹²⁰ Satiksmes ministrijas 24.11.2006. vēstule finanšu ministram Nr.14-17/1563.

¹²¹ MK 14.11.2006. sēdes protokols.

¹²² Likuma par budžetu un finanšu vadību 19.panta trešā daļa.

¹²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2320/2002 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”.

¹²⁴ Likuma „Par aviāciju” 27., 66.pants.

¹²⁵ Likums „Par aviāciju”.

MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību”.

¹²⁶ Likuma „Par aviāciju” 27. un 28.pants.

¹²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 300/2008 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”, ar ko atceļ Regulu Nr.2320/2002.

¹²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 300/2008 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”, ar ko atceļ Regulu Nr.2320/2002.

229.1.1. Finanšu ministrijai kā pamatojumu valsts budžeta dotācijas nepieciešamībai norāda normatīvos aktus¹²⁹, kas nosaka plaša spektra prasības lidostas drošībai: lidostas plānojuma prasībām; piekļūšanas kontrolei; darbinieku, priekšmetu, transportlīdzekļu, gaisa kuģu, pasažieru, bagāžas, kravas, pasta u.c. pārmeklēšanai; darbinieku pieņemšanai un apmācībai un pamatnostādnes attiecībā uz iekārtām, ko izmanto aviācijas drošības palielināšanai;

229.1.2. Valsts kontroli informē, ka valsts budžeta finansējums attiecas uz drošības pasākumiem, kas ir specifiski konkrētam pasažierim vai gaisa kuģim: pasažieru, viņu bagāžas un kravas pārbaude, lidlauka kritiskās daļas uzraudzība un glābšanas darbu veikšana, lai gan lidlauka kritiskās daļas uzraudzība un glābšanas darbu veikšana nav attiecināma uz konkrētu pasažieri vai gaisa kuģi, tā sniedzot pretrunīgu skaidrojumu normatīvajam aktam¹³⁰, kurš nosaka, ka noteiktie maksājumi par drošības pasākumiem EUR 12,18 tiek attiecināti uz katru izlidojošo pasažieri;

229.2. lidosta „Rīga”:

229.2.1. sākotnēji Valsts kontrolei uz jautājumu saistībā ar normatīvajā aktā¹³¹ noteikto maksu par drošības pasākumiem sniedza informāciju¹³² par visiem tiem normatīvajiem aktiem, kuros uzskaitītos drošības pasākumus Satiksmes ministrija ir norādījusi Finanšu ministrijai kā pamatojumu valsts budžeta pieprasījumam;

229.2.2. atkārtotajā skaidrojumā¹³³ sniedza informāciju, kas ir identiska tai, ko Satiksmes ministrija sniedza Valsts kontrolei.

Šādi pretrunīgi skaidrojumi liecina par to, ka valsts budžeta dotācija lidostā „Rīga” nav attiecināta uz normatīvajos aktos skaidri formulētu valsts uzdevumu izpildi.

1.4.2. Valsts budžeta dotācijas pieprasījuma un izlietojuma atbilstība drošības pasākumu nodrošināšanai

230. Apjoma atlaižu piešķiršanas rezultātā aviācijas ieņēmumu pieaugums **[ierobežotas pieejamības informācija]**:

230.1. **(Ierobežotas pieejamības informācija)**;

230.2. **(Ierobežotas pieejamības informācija)**.

¹²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2320/2002 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”.

MK 24.01.2006. noteikumi Nr.76 „Kārtība, kādā tiek veikti civilās aviācijas drošības uzturēšanas pasākumi”.

¹³⁰ MK 05.12.2006. noteikumi Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību”.

¹³¹ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem un maksas sadales kārtību”3.4.apakšpunkts.

¹³² Lidostas „Rīga” 14.08.2008. vēstule Valsts kontrolei Nr.08-2.0/1214.

¹³³ Lidostas „Rīga” 03.09.2008. vēstule Valsts kontrolei Nr.08.16.0/1319.

Lidostai „Rīga” pieprasītais valsts budžeta finansējums un tā izlietojums* (Ls)

Nr.	Izmaksu pozīcija, finansējuma mērķis	2007.gads		2008.gads		Pieaugums (%) 5/3
		Pieprasīts	Izlietots	Pieprasīts	Izlietots I pusgadā	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Atlīdzība kopā	1 815 000	1 881 869	3 571 307	1 702 973	96,8
	Atalgojums	1 470 000	1 539 667	2 990 871	1 375 846	103,5
	Sociālā apdrošināšana	345 000	342 202	580 437	327 127	68,2
2.	Preces un pakalpojumi	267 000	319 049	419 611	179 582	57,2
	Komandējumu izdevumi		15 679	24 316	7 118	
	Sakaru izdevumi		19 370	20 388	17 169	
	Siltumapgāde, ēku remonts, saimnieciskie izdevumi		37 335	88 962	23 484	
	Medpunkta izdevumi	58 000	55 187	65 000	32 905	12,1
	Autotransporta izdevumi, tajā skaitā:		20 901	33 760	14 667	
	degviela		13 800	18 160	9 620	
	remonts, rezerves daļas		7 101	15 600	5 047	
	Apdrošināšana		58 982	68 013	31 791	
	Apmācības		16 048	35 820	11 374	
	Pārējie drošības izdevumi		22 554	25 000	12 395	
	Iepirktais preces	61 000	72 993	58 352	28 679	-4,3
	Līzings procentu izdevumi	166 000	49 082	9959	27 960	-99,9
	Kopā	2 250 000	2 250 000	4 000 877	1 910 515	
	Kapitālie izdevumi	500 000	66 421	1 969 123	338 167	
	Kopā	2 750 000	2 316 421	5 970 000	2 248 681	172,2

* Lidostas „Rīga” dati par valsts budžeta pieprasījumu un izlietojumu.

231. Lidostai „Rīga” piešķirtais un faktiski izlietotais valsts budžeta finansējuma apjoms parādīts 9.tabulā.
232. Lidosta „Rīga” 14.11.2006. ir sagatavojusi pieprasījumu Satiksmes ministrijai¹³⁴, kurā lūgusi, pamatojoties uz Satiksmes ministrijas nostādnēm nepaaugstināt lidostu pakalpojumu cenu un iekļaut valsts budžeta pieprasījumā līdzekļus valsts uzdevumu – aviācijas drošības, glābšanas un medicīniskās palīdzības – nodrošināšanai 9.tabulā norādītajiem izdevumiem Ls 2 248 000 apmērā.
233. Lidostas „Rīga” iekšējā normatīvajā aktā¹³⁵ kā viens no Lidostas drošības departamenta uzdevumiem ir noteikts nodrošināt lidostas (tās nomnieku un ekspluatantu) objektu apsardzi, lai novērstu materiālo vērtību izlaušanās iespēju. Lidostas spēkā esošajā cenrādī ir noteikti tarifi par drošības pakalpojumiem.
234. **(Ierobežotas pieejamības informācija).**

1.4.2.1. Saimnieciskie izdevumi

Konstatējumi

235. Gatavojot papildu informāciju par valsts budžeta finansējuma pieprasījuma aprēķinu, lidosta „Rīga” izmaksu postenim „Siltumapgāde, ēku remonts, saimnieciskie izdevumi” plānotos izdevumus 2007.gadam¹³⁶ ir norādījusi Ls 20 000 (bez detalizēta atšifrējuma),

¹³⁴ Lidostas „Rīga” 14.11.2006. vēstule Satiksmes ministrijai Nr. 3.01/1953.

¹³⁵ Lidostas „Rīga” valdes 09.11.2007. sēdē apstiprinātā „Lidostas drošības departamenta nolikuma” 2.2.apakšpunkts.

¹³⁶ Lidostas „Rīga” 14.12.2006. vēstule Satiksmes ministrijai Nr. 3.0/2159.

bet 2008.gadam¹³⁷ - Ls 88 962 apmērā. Lidostas „Rīga” iesniegtā informācija¹³⁸ liecina, ka 2007.gadā faktiskie izmaksu posteņa „Siltumapgāde, ēku remonts, saimnieciskie izdevumi” izdevumi ir bijuši Ls 37 334.

11.tabula

Valsts budžeta finansējuma izlietojums siltumapgādei, ēku remontam, saimnieciskajiem izdevumiem (Ls)

Nr.p.k.	Izmaksu mērķis	2007.gads		2008.gads	
		Pieprasīts	Faktiski	Pieprasīts	Faktiski I pusgadā
1	2	3		4	5
1.	Ēku, telpu, iekārtu remonts		10 344	3 254	-
2.	Darba sludinājumi		1 853		
3.	Darbinieku transportēšana		8 627	6 000	8 585
4.	Apģērbu tīrīšana		2 948	46 471	1 352
5.	Automašīnu noma (līzings)		2 264	9 360	1 181
6.	Datortehnikas un licenču noma				2 292
7.	Elektroenerģija/jauda/siltumapgāde		8 256	7 621	5 700
8.	Signalizācijas apkope			3 756	-
9.	Kapitālais remonts			10 000	-
10.	Pārējie		3 042	2 500	4 374
	Kopā	20 000	37 334	88 962	23 484

236. 11.tabulas dati liecina, ka:

236.1. darbinieku apģērbu tīrīšanai 2008.gadam lidosta „Rīga” pieprasījusi par Ls 43 523 vai 16 reizes vairāk līdzekļu nekā izlietots 2007.gadā. 2008.gada I pusgadā šim mērķim izlietoti Ls 1352 jeb 2,8% no piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem;

236.2. lidosta „Rīga” izmaksu posteņi „Siltumapgāde, ēku remonts, saimnieciskie izdevumi” 2008.gadā ir pieprasījusi investīciju līdzekļus kapitālajam remontam Ls 10 000 2008.gada I pusgadā kapitālais remonts netika uzsākts.

Secinājums

237. Lidostas „Rīga” sagatavotais valsts budžeta pieprasījuma aprēķins saimnieciskajiem izdevumiem, pieprasot darbinieku apģērbu tīrīšanai 2008.gadam 16 reizes (par Ls 43 523) vairāk līdzekļu nekā izlietots 2007.gadā, ir nepamatots un rada piešķirto valsts budžeta līdzekļu nelietderīgu izlietošanu.

1.4.2.2. Medpunkta izdevumi

Konstatējumi

238. Normatīvais akts nosaka¹³⁹, ka lidlaukā ir jāatrodas nepieciešamajam inventāram un iekārtām, lai patstāvīgi veiktu lidlauka teritorijā nelaiemes gadījumā cietušā gaisa kuģa glābšanu un ka nelaiemes gadījumā cietušā gaisa kuģa glābšanu veic lidlauka personāls patstāvīgi līdz brīdim, kad glābšanas darbus uzsāk un koordinē Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests. Lidosta „Rīga” ir noslēgusi līgumu ar **[ierobežotas pieejamības informācija]** par veselības punkta diennakts dežūru saskaņā ar lidostas Ārkārtējo situāciju pasākumu plānu. Līgumā izpildītājam ir noteikti konkrēti medicīniskās aprūpes darbi, tajā skaitā:

238.1. nodrošināt veselības punkta darbu diennakts dežūru veidā;

¹³⁷ Lidostas „Rīga” 26.11.2007. vēstule Satiksmes ministrijai Nr. 3.0/1772.

¹³⁸ Lidostas „Rīga” 15.09.2008. vēstule Valsts kontrolei Nr.08-16.0/1380.

¹³⁹ Likuma „Par aviāciju” 62. un 66.pants.

- 238.2. veikt medicīniskos pasākumus avārijas glābšanas darbos;
- 238.3. sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību gaisa kuģu pasažieriem un lidostas darbiniekiem;
- 238.4. sniegt medicīniskās konsultācijas lidostas darbiniekiem;
- 238.5. sniegt pasažieriem konsultācijas par medikamentu pielietojuma kontrindikācijām lidojuma laikā;
- 238.6. pēc lidostas struktūrvienības vadītāja pieprasījuma veikt lidostas personālam medicīnisko kontroli, tajā skaitā alkohola un psihotropo vielu klātbūtnes pārbaudi organismā;
- 238.7. veikt lidostas darba objektu medicīnisko uzraudzību un nodrošināt tos ar nepieciešamo medicīnisko aprīkojumu, tajā skaitā aptieciņām.
239. Lidostas „Rīga” un [ierobežotas pieejamības informācija] noslēgtā līguma summa 2007.gadā bija Ls 58 000, 2008.gadā – Ls 65 000. Lidosta „Rīga” ir veikusi iesniegto rēķinu samaksu, samaksājot [ierobežotas pieejamības informācija] 2007.gadā Ls 55 187 un 2008.gada I pusgadā Ls 32 905.
240. Saskaņā ar līguma nosacījumiem [ierobežotas pieejamības informācija] ik mēnesi iesniedz lidostai atskaiti par paveikto. [ierobežotas pieejamības informācija] sniegto medicīnas pakalpojumu apkopojums parādīts 12.tabulā.

12.tabula

Valsts budžeta finansētie lidostai „Rīga” sniegtie medicīnas pakalpojumi

Nr.p.k.	Pakalpojumi un preces	2007.gads	2008.gada I pusgads
1.	Sniegta medicīniskā palīdzība pacientiem, tajā skaitā:	1384	782
	lidostas darbiniekiem	578	387
	pasažieriem	419	195
	citiem	387	200
2.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukumi	64	22
3.	Veiktas lidostas darbinieku pārbaudes par alkohola klātbūtni organismā	870	91

241. 12.tabulas dati parāda, ka 2007.gadā un 2008.gada I pusgadā [ierobežotas pieejamības informācija] sniegtie medicīnas pakalpojumi ir saistīti ar termināļa servisa līmeņa medicīniskiem pakalpojumiem lidostas darbiniekiem, pasažieriem un citiem lidostas apmeklētājiem; šajā laika posmā nav sniegti medicīniski pakalpojumi saistībā ar nelaimes gadījumā cietuša gaisa kuģa glābšanu.

Secinājums

242. Lai gan normatīvais akts¹⁴⁰ nosaka, ka lidlaukā ir jāatrodas nepieciešamajam inventāram un iekārtām, lai patstāvīgi veiktu lidlauka teritorijā nelaimes gadījumā cietušā gaisa kuģa glābšanu līdz brīdim, kad glābšanas darbus uzsāk un koordinē Aviācijas meklēšanas un glābšanas valsts dienests, lidostas „Rīga” lēmums pieprasīt valsts budžeta dotāciju 2007.gadā Ls 58 000 un 2008.gadā Ls 65 000 apmērā lidostas darbiniekiem un citiem pacientiem sniegto medicīnisko pakalpojumu apmaksai, kas nav saistīti ar nelaimes gadījumā cietuša gaisa kuģa glābšanu, ir radījis nepamatotu valsts budžeta līdzekļu izlietojumu.

¹⁴⁰ Likuma „Par aviāciju” 62. un 66.pants.

1.4.2.3. Autotransporta izdevumi

Konstatējumi

243. Gatavojot papildu informāciju par valsts budžeta finansējuma pieprasījuma aprēķinu, lidosta „Rīga” izmaksu postenim „Autotransporta izdevumi” plānotos izdevumus 2007.gadam¹⁴¹ ir norādījusi Ls 19,0 tūkst. (bez detalizēta atšifrējuma), bet 2008.gadam¹⁴² - Ls 33,8 tūkst. apmērā. Satiksmes ministrija ir sniegusi Finanšu ministrijai informāciju¹⁴³, ka 2007.gadā autotransporta izdevumi ir izlietoti lidlauka kritiskās daļas kontrolei, kā arī attālināto kontrolpunktu pārraudzībai.

13.tabula

Valsts budžeta finansētā autotransporta izmaksas

Nr. p.k.		2007.gads		2008.gada I pusgads	
		Skaitis	Izmaksas Ls	Skaitis	Izmaksas Ls
1.	Apsardzes nodaļa	4	8343	3	5480
2.	Ugunsdzēsības un krīzes vadības nodaļa	7	10 141	9	7203
3.	Aviācijas drošības departaments	2	2417	2	852
4.	Lidostas drošības departamenta vadība			1	303
5.	Lidostas drošības un iekšējās kontroles nodaļa	-		2	829
	Kopā	13	20 901	17	14 667

244. 13.tabulas dati rāda, ka faktiskie autotransporta izdevumi 2007.gadā ir bijuši Ls 20 901, 2008.gada I pusgadā – Ls 14 667. No valsts budžeta finansējuma tiek samaksāti Lidostas drošības departamenta, Aviācijas drošības departamenta un Ugunsdzēsības un krīzes vadības nodaļas autotransporta izdevumi: 2007.gadā - 13, 2008.gadā - 17 autotransporta vienību ekspluatācijas izdevumi. Revīzijā izlases veidā tika pārbaudīta no valsts budžeta finansētā autotransporta izmantošana¹⁴⁴.

245. Apsardzes nodaļa:

245.1. lidlauka kritiskās daļas kontroles nodrošināšanai 2007.gadā un 2008.gadā izmanto galvenokārt divas Apsardzes nodaļas automašīnas. Šo automašīnu ekspluatācijas izdevumi 2007.gadā bija Ls 7095 un 2008.gada I pusgadā Ls 4000. Ar šīm automašīnām tiek veikta regulāra lidlauka kritiskās daļas patrulēšana atbilstoši lidostas „Rīga” iekšējā normatīvajā aktā¹⁴⁵ noteiktajām prasībām. Patrulēšanas gaita tiek fiksēta elektroniski;

245.2. ceļazīmju dati liecina, ka pārējās automašīnas tiek izmantotas darbam lidostas teritorijā.

246. 2008.gadā no valsts budžeta līdzekļiem tiek apmaksāti Lidostas drošības departamenta direktoram piešķirtās automašīnas ekspluatācijas izdevumi. Ceļazīmes dati liecina, ka tā tiek izmantota ārpus lidostas teritorijas, arī ceļam uz darbu un uz mājām.

247. Ugunsdzēsības un krīzes vadības nodaļas rīcībā ir:

247.1. četras ugunsdzēsības mašīnas, kuras saskaņā ar ceļazīmēm 2007.gada maijā ir izlietojušas 972 litrus dīzeļdegvielas un 2008.gada aprīlī – 853 litrus dīzeļdegvielas. Lidostas speciālists intervijā informēja, ka minētās automašīnas tiek *nodarbinātas*

¹⁴¹ Lidostas „Rīga” 14.12.2006. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.3.0/2159.

¹⁴² Lidostas „Rīga” 26.11.2007. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.3.0/1772.

¹⁴³ Satiksmes ministrijas 29.04.2008. vēstule Finanšu ministrijai Nr.14-17.3/321.

¹⁴⁴ Lidostas „Rīga” 15.09.2008. vēstule Valsts kontrolei Nr.08-16.0/1380.

¹⁴⁵ (Ierobežotas pieejamības informācija).

treniņos, kā arī sniedz drošības pakalpojumus aviokompānijām, ja gaisa kuģis ar pasažieriem uzpilda degvielu. 2007.gadā ugunsdzēsšanas automašīnu degvielai izlietoti Ls 4947, 2008.gada I pusgadā – Ls 3797.

- 247.2. divas vieglās automašīnas – Ugunsdzēsības un krīzes vadības nodaļas vadītāja un Ugunsdzēsēju komandas priekšnieka rīcībā. Ceļazīmju dati liecina, ka automašīnas tiek izmantotas ne tikai darbam lidostas teritorijā, bet arī ceļam uz darbu un uz mājām;
- 247.3. ceļazīmju dati liecina, ka pārējās automašīnas tiek izmantotas darbam lidostas teritorijā. Intervijā lidostas speciālists sniedza informāciju, ka automašīna tiek izmantota arī lidostas maksas pakalpojumu sniegšanai.
248. Aviācijas drošības nodaļas rīcībā 2007.gadā bija un 2008.gadā ir divas automašīnas: viena – departamenta direktora rīcībā, otra – darbam lidostas teritorijā.
249. 2008.gadā no valsts budžeta līdzekļiem tiek maksāts par divu Lidostas drošības un iekšējās kontroles nodaļas darbinieku automašīnām, par kuru izmantošanu lidostas „Rīga” valdes priekšsēdētājs ar darbiniekiem 2008.gadā ir noslēdzis patapinājuma līgumus. Minēto automašīnu ceļazīmju dati liecina, ka tās tiek izmantotas galvenokārt ceļam uz darbu un uz mājām. Darbinieku, ar kuriem noslēgti patapinājuma līgumi, amata aprakstos noteiktie uzdevumi ir saistīti ar Lidostas drošības departamenta darbinieku darba uzraudzību un lidostas personāla atlasī.
250. Lidostas „Rīga” iekšējais normatīvais akts¹⁴⁶ nosaka dienesta transporta izmantošanas mērķus un kārtību (nosakot autotransporta kategoriju), tajā skaitā:
- 250.1. departamentu direktori dienesta transportlīdzekļi (2.kategorija) izmanto darba laikā un ārpus tā, un tas ir vērtējams galvenokārt kā darbiniekam piešķirtais labums un arī darba instruments;
- 250.2. struktūrvienību vadītājiem vai speciālistiem dienesta transportlīdzekļi (2.kategorija) izmantošanai darba laikā un ārpus tā piešķir ar valdes lēmumu; tas vērtējams galvenokārt kā darba instruments un papildus arī kā darbiniekam piešķirtais labums;
- 250.3. ar patapinājuma līgumu saņemtajām automašīnām pēc valdes priekšsēdētāja rīkojuma tiek piešķirti tādi paši nosacījumi.
251. Lidostas „Rīga” valde ir pieņēmusi lēmumu¹⁴⁷ noteikt, ka iebraukt teritorijā un izbraukt no lidostas kontrolējamās teritorijas darba laikā un ārpus darba laika lidostas operatīvo darbu nodrošināšanai un ārkārtas situācijās ir tiesīgi Ugunsdzēsības un krīzes vadības nodaļas vadītājs un Ugunsdzēsēju komandas priekšnieks.
252. Lidosta „Rīga” nav iesniegusi dokumentus, kas liecinātu par lēmuma pieņemšanu attiecībā uz divu patapināto automašīnu izmantošanu. 2008.gada I pusgadā lidosta apmaksājusi minētajām automašīnām degvielu Ls 829 apmērā.

¹⁴⁶ Lidostas „Rīga” valdes 17.10.2007. sēdē apstiprinātā Dienesta autotransporta izmantošanas procedūra.

¹⁴⁷ Lidostas „Rīga” valdes 23.01.2008. sēdes protokols.

**Lidostas „Rīga” Apsardzes nodaļas automašīnu izdevumi
01.01.2007.-30.06.2008.**

Nr.p.k.	Izdevumi	Mērvien.	VW Transporter		VW Caddy	
			2007.gads	2008.gada I pusgads	2007.gads	2008.gada I pusgads
1.	Degviela	Ls	2799	2088	1800	961
2.	Ekspluatācijas izdevumi, tajā skaitā	Ls	1935	649	561	302
	riepas	kompl./Ls	3/709	1/208	1/62	-
	automazgātavas pakalpojumi	rēķini/Ls	10/257	1/45	1/11	-

253. Analizējot autotransporta remonta un rezerves daļu izmaksas, konstatēts, ka vienai Apsardzes nodaļas automašīnai 2007.gadā ir iegādāti trīs riepu komplekti (februārī, aprīlī un septembrī) un 2008.gada I pusgadā ir iegādāts viens riepu komplekts par kopējo summu Ls 917. 14.tabulā sniegti ekspluatācijas izdevumi divām Apsardzes nodaļas patrulēšanā iesaistītajām automašīnām.

Secinājumi

254. Satiksmes ministrijas veiktā uzraudzība pār valsts budžeta līdzekļu izlietojumu lidostā „Rīga” nav pietiekama, jo Satiksmes ministrijas Finanšu ministrijai sniegtā informācija¹⁴⁸ par autotransporta izdevumiem lidlauka kritiskās daļas kontrolei 2007.gadā neatbilst faktiskajai situācijai. Lidlauka kritiskās daļas kontrolei 2007.gadā ir izlietoti Ls 7095 jeb 33,9% no kopīgajiem valsts budžeta dotācijas finansētajiem autotransporta izdevumiem.
255. Lai gan saskaņā ar normatīvā akta prasībām¹⁴⁹ lidlaukā ir jāatrodas nepieciešamajam inventāram un iekārtām, lai veiktu lidlauka teritorijā nelaimes gadījumā cietuša gaisa kuģa glābšanu, ugunsdzēsšanas automašīnu degvielas izlietojums 2007.gadā Ls 4947 apmērā situācijā, kad drošības incidenti nav notikuši, norāda uz valsts budžeta līdzekļu neefektīvas izlietošanas risku.
256. Lidostas „Rīga” vadības prakse, piešķirot sešas automašīnas darbinieku rīcībā (arī braucieniem uz darbu un uz mājām), tajā skaitā diviem Lidostas drošības departamenta darbiniekiem, kuru amata aprakstos nav minēti pienākumi, kas prasītu nekavējošu rīcību saistībā ar drošības incidentiem, rada valsts budžeta līdzekļu nepamatotu izlietojumu. 2008.gada I pusgadā divu minēto automašīnu uzturēšanai ir izlietoti Ls 829.
257. Lidosta „Rīga” nav nodrošinājusi iekšējā normatīvā akta¹⁵⁰ prasību ievērošanu, jo 2008.gada I pusgadā bez valdes lēmuma no valsts budžeta līdzekļiem ir samaksāti ar patapinājuma līgumiem saņemto automašīnu ekspluatācijas izdevumi Ls 829 apmērā.
258. Atšķirīgie ekspluatācijas izdevumi diviem lidostas Apsardzes nodaļas līdzīgi izmantotiem transportlīdzekļiem, vienai automašīnai pusotra gada laikā iegādājoties četrus riepu komplektus Ls 917 vērtībā, bet otrai vienu riepu komplektu, kā arī samaksājot Ls 257 par automazgātavas pakalpojumiem vienai automašīnai, kura veic patrulēšanu lidlauka kritiskajā zonā, norāda uz efektīvas iekšējās kontroles trūkumu lidostā „Rīga”, kā arī uz nepamatotu vai nesaņemtu pakalpojumu apmaksas risku.

¹⁴⁸ Satiksmes ministrijas 29.04.2008. vēstule Finanšu ministrijai Nr.14-17.3/321.

¹⁴⁹ Likuma „Par aviāciju” 62.pants.

¹⁵⁰ Lidostas „Rīga” valdes 17.10.2007. sēdē apstiprinātās Dienesta autotransporta izmantošanas procedūras 5.2.4.apakšpunkts.

1.4.2.4. Līzīga izdevumi pamatlīdzekļu iegādei

Konstatējumi

259. Sagatavojot paskaidrojumu par valsts budžeta pieprasījumu, lidosta „Rīga”¹⁵¹ Satiksmes ministrijai sniegusi informāciju, ka līzīga maksājumiem nepieciešami Ls 166 000, tajā skaitā:

259.1. Ls 50 000 – deviņu rentgena iekārtu līzīgam, no kurām sešas jau ir iegādātas, bet trīs plānots iegādāties;

259.2. Ls 11 000 – trīs operatīvo automašīnu līzīgam;

259.3. Ls 105 000 – divu ugunsdzēsšanas mašīnu līzīgam. Plānotais ugunsdzēsšanas mašīnu saņemšanas termiņš – 2007. gada jūnijs – jūlijs.

260. Satiksmes ministrija ir sniegusi Finanšu ministrijai¹⁵² lidostas „Rīga” atskaiti par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu 2007. gadā un detalizētu pārskatu par atskaitē uzrādīto līdzekļu izlietojumu līzīga maksājumiem. Dati par līzīga maksājumu atskaiti parādīti 15. tabulā.

15. tabula

Atskaites dati par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu līzīga maksājumiem (Ls)

Nr. p.k.	Maksājuma mērķis	2007. gads		2008. gads	
		Plānots	Faktiski	Plānots	Faktiski I pusgadā
	Līzīga maksājumi, tajā skaitā:	166 000	49 082	9959	27 960
1.	Rentgena iekārtas (5/7)	50 000	44 915		27 960
2.	Arkveida metāla detektori (5)	-	4 167		
3.	Operatīvās automašīnas	11 000	-		
4.	Ugunsdzēsšanas mašīnas (2)	105 000	-		

261. Lidostas „Rīga” atskaites dati rāda, ka:

261.1. finanšu līdzekļi atbilstoši pieprasījumam ir izlietoti rentgena iekārtu līzīgam;

261.2. lidosta „Rīga” 2007. gadā ir noslēgusi līgumus par operatīvo automašīnu līzīgu, atskaitē maksājumi par operatīvo automašīnu līzīgu nav uzrādīti atbilstoši līdzekļu pieprasījuma formātam, bet izdevumu postenī „Siltumapgāde, ēku remonts, saimnieciskie izdevumi” – 2007. gadā Ls 2264, 2008. gada I pusgadā – Ls 1181;

261.3. lidosta „Rīga” nav iegādājusies 2 ugunsdzēsšanas mašīnas, kuru līzīgam 2007. gadā tika pieprasīti un piešķirti Ls 105 000. Revīzijas laikā saņemta informācija, ka sākotnēji organizētais iepirkuma konkurss tika apstrīdēts un 2008. gadā ir beidzies iepirkuma konkurss par šo mašīnu iegādi līzīgā. Noslēgts līgums par divu ugunsdzēsēju automašīnu iegādi līzīgā par kopējo summu Ls 1 008 656. 2008. gada septembrī veikts komisijas un līzīga procentu maksājums Ls 7828, ugunsdzēsēju automašīnas saskaņā ar līgumu tiks piegādātas 2009. gada jūnijā.

Secinājums

262. Pieprasot valsts budžeta finansējumu līzīga maksājumiem pamatlīdzekļiem (tajā skaitā ugunsdzēsšanas mašīnām, kurām tika organizēta atkārtota iepirkuma procedūra), kuri 2007. gadā netika iegādāti, lidosta „Rīga” 2007. gadā ir nepamatoti pieprasījusi valsts budžeta līdzekļus Ls 114 654 apmērā.

¹⁵¹ Lidostas „Rīga” 14.12.2006. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.3.0/159.

¹⁵² Satiksmes ministrijas 12.03.2007. vēstule Finanšu ministrijai Nr.14-17.3/203.

1.4.2.5. Kapitālie izdevumi

Konstatējumi

263. Lidosta „Rīga” 2007.gadā ir nosūtījusi Satiksmes ministrijai divus papildu finansējuma pieprasījumus „putnu draudu” apdraudējuma samazināšanai (stacionārām putnu atbaidīšanas iekārtām lidostas perimetram, kā arī mobilām putnu atbaidīšanas iekārtām):
- 263.1. 16.07.2007. sagatavots pieprasījums¹⁵³, lūdzot piešķirt 2007.gadā finansējumu Ls 100 000;
- 263.2. 27.07.2007. sagatavots pieprasījums¹⁵⁴, lūdzot piešķirt 2007.gadā finansējumu Ls 500 000.
264. Satiksmes ministrija 31.07.2007. ir iesniegusi Finanšu ministrijā¹⁵⁵ priekšlikumus grozījumiem likumā „Par valsts budžetu 2007.gadam”, pieprasot papildu finansējumu Ls 500 000 lidostai „Rīga” putnu un gaisa kuģu sadursmju novēršanai. Pieprasītie līdzekļi ar valsts budžeta grozījumiem lidostai „Rīga” tika piešķirti.
265. Pēc līdzekļu piešķiršanas lidosta „Rīga” informēja Satiksmes ministriju¹⁵⁶, ka piešķirtais finansējums tiks izlietots, savukārt Satiksmes ministrija informēja Finanšu ministriju¹⁵⁷, ka piešķirtais finansējums ir izlietots investīcijām apsardzes nodrošināšanas objektu izbūvei un drošības tehnoloģiju iegādei:
- 265.1. perimetra nožogojuma izbūvei (1 km) – Ls 354 000;
- 265.2. pretiebraukšanas drošības barjeru uzstādīšanai – Ls 141 600;
- 265.3. raķešpistoles un munīcijas iegādei – Ls 4400.
266. Lidostas „Rīga” iesniegtie dati¹⁵⁸ par kapitālajām izmaksām pieprasīto un piešķirto valsts budžeta līdzekļu faktisko izlietojumu parādīti 16.tabulā.

¹⁵³ Lidostas „Rīga” 16.07.2007. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.3.2/1248.

¹⁵⁴ Lidostas „Rīga” 16.07.2007. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.3.2/1248.

¹⁵⁵ Satiksmes ministrijas 31.07.2007. vēstule Finanšu ministrijai Nr.15.04-13/52.

¹⁵⁶ Lidostas „Rīga” 26.11.2007. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.3.0/1771.

¹⁵⁷ Satiksmes ministrijas 04.01.2008. vēstule Finanšu ministrijai Nr.15.04-13/1.

¹⁵⁸ Lidostas „Rīga” 15.09.2008. vēstule Valsts kontrolei Nr.08-16.0/1380.

**Atskaites dati par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu kapitālajiem izdevumiem
(Ls)**

Izmaksu pozīcija, finansējuma mērķis	2007.gads		2008.gads	
	Pieprasīts	Izlietots	Pieprasīts	Izlietots I pusgadā
2	3	4	5	6
Kapitālie izdevumi, tajā skaitā:	500 000	66 421	1 969 123	338 167
„putnu draudu” mazināšanai	500 000	-		5 000*
pretiebraukšanas drošības barjeru uzstādīšanai				84 536*
tranzīta pasažieru gaitēņa izbūve		46 091		214 539*
robežsargu kabīņu ierīkošana		11 606		19 875*
videonovērošanas sistēma kontrolpunktā		8 724		
drošības tehnoloģiju komplekss			1 309 123	14 218
rentģena iekārta			320 000	
mācību klases iekārtošana			100 000	
konteiners sprādzienu bīstamu priekšmetu ievietošanai			10 000	
drošības kontroles rentģens rokas bagāžai			60 000	
arkveida metāldetektors			20 000	
sprāgstvielu detektors			50 000	
aprīkojums šķidro sprāgstvielu atklāšanai			100 000	

* Līdzekļi no 2007.gada piešķirtā finansējuma „putnu draudu” mazināšanai.

267. 16.tabulas dati parāda, ka „putnu draudu” mazināšanai lidostai „Rīga” 2007.gadā ir piešķirti Ls 500 000. 2007.gadā lidosta „Rīga” šim mērķim līdzekļus nav izlietojusi, lai gan pieprasījusi gada beigās uz budžeta grozījumiem, bet 2008.gadā ir noslēgusi līgumu ar Latvijas Universitātes aģentūru „Latvijas Universitātes Bioloģijas institūts” par pētnieciskā projekta „Ornitoloģiskās situācijas noskaidrošana lidostā „Rīga” un tās apkārtnē” izstrādi. Projekta izstrādes termiņš – 15.12.2008., līguma summa – Ls 20 000 2008.gada I pusgadā lidosta „Rīga” veikusi avansa maksājumu Ls 5000 par projekta izstrādi.

268. 16.tabulas dati rāda, ka lidosta „Rīga” ar budžeta grozījumiem 2007.gadā papildus piešķirtos valsts budžeta līdzekļus Ls 500 000 „putnu draudu” mazināšanai ir izlietojusi pārsvarā citiem mērķiem, tajā skaitā tranzīta pasažieru gaitēņa izbūvei izlietojusi Ls 260 630. Lidostas „Rīga” padomes sēdē¹⁵⁹ uzsverts, ka, uzbūvējot Ziemeļu termināli ne-Šengenas valstu pasažieriem, netika paredzēts, ka pasažieriem no šī termināļa izejām būs jānokļūst pie Šengenas dalībvalstu termināļa izejām, turklāt ņemot vērā lidojumu savienojuma īso laiku – 25 minūtes. Tāpēc tika dots uzdevums uzsākt iepirkuma procedūru tranzīta pasažieru gaitēņa izbūvei.

269. Lidosta „Rīga” 2008.gada I pusgadā ir izlietojusi Ls 14 218 jeb 0,7% no kapitālajām izmaksām pieprasītajiem un piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem.

270. Lidosta „Rīga” ir iesniegusi informāciju¹⁶⁰, ka 2008.gada 3.ceturksnī no kapitālajiem izdevumiem piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem izlietoti Ls 47 078, tajā skaitā:

270.1. Ls 22 266 – lidlauka nožogojuma izbūvei;

¹⁵⁹ Lidostas „Rīga” padomes 21.11.2007. sēdes protokols.

¹⁶⁰ Lidostas „Rīga” 06.10.2008. vēstule Valsts kontrolei Nr.08-16.0/1529.

270.2. Ls 16 001 – kontrolpunktu mājiņu iegādei;

270.3. Ls 1657 – videonovērošanas sistēmas iegādei;

270.4. Ls 4840 – datorsistēmas „Pasažieru biļešu kontrole un reģistrācija” iegādei.

Secinājumi

271. Lidostas „Rīga” rīcība:

271.1. 2007.gadā sagatavojot valsts budžeta finansējuma pieprasījumu „putnu draudu” mazināšanai Ls 100 000 apmērā, bet pēc 11 dienām pieprasījumu palielinot līdz Ls 500 000 (kas arī ar valsts budžeta grozījumiem tika piešķirti), bet minētajam mērķim līdz 30.06.2008. izlietojot Ls 5000;

271.2. 2008.gadā pieprasot kapitālajiem izdevumiem Ls 1 969 123, bet līdz 30.09.2008. izlietojot Ls 61 296 jeb 3,1% no piešķirtajiem līdzekļiem,

liecina par lidostas nesaimniecisku rīcību, drošības investīciju plāna trūkumu un priekšlaicīgu valsts budžeta finansējuma pieprasīšanu, kas rada nosacījumus valsts budžeta līdzekļu neefektīvai izlietošanai.

272. „Putnu draudu” mazināšanai piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietošana, pēc Ziemeļu termināla izbūves pasūtīt un no valsts budžeta līdzekļiem samaksājot par tranzīta pasažieru gaitēņa izbūvi Ls 260 630, liecina par valsts budžeta līdzekļu neatbilstošu izlietošanu.

273. Satiksmes ministrijas uzraudzība pār lidostai „Rīga” piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu nav efektīva, jo tās sniegtā informācija Finanšu ministrijai par 2007.gadā papildus piešķirto valsts budžeta līdzekļu Ls 500 000 izlietošanu kapitālajiem izdevumiem ir pamatota nevis ar lidostas „Rīga” atskaiti par minēto līdzekļu izlietojumu, bet gan ar lidostas „Rīga” sniegto informāciju¹⁶¹ par līdzekļu plānoto izlietojumu, kas neatbilst līdzekļu faktiskajam izlietojumam.

274. Ar lidostas „Rīga” drošības pasākumiem nesaistīti izdevumi 2007.gadā bija Ls 260 630, 2008.gada I pusgadā – Ls 829.

Ieteikumi

275. Lidostai „Rīga” izvērtēt iespēju organizēt darbību tā, lai lidostas ieņēmumi nosegtu izdevumus un tiktu novērsta situācija, ka specifiskus pakalpojumus (aviopārvadājumus) nodrošina komercsabiedrības darbību daļēji finansē no valsts budžeta. Valsts budžeta dotācijas nepieciešamības gadījumā sagatavot pamatotu, ar drošības pasākumu izmaksām saistītu finansējuma pieprasījumu.

276. Satiksmes ministrijai izvērtēt budžeta dotācijas nepieciešamību un pamatotību lidostai „Rīga” un valsts budžeta dotācijas pamatotības gadījumā pirms kārtējā budžeta pieprasījuma iesniegšanas Finanšu ministrijā ierosināt grozījumus normatīvajā regulējumā saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvajā aktā¹⁶² paredzēto valsts kompetenci noteikt, kādos apstākļos un cik lielā mērā to drošības pasākumu izmaksas, kas veiktas saskaņā ar šo normatīvo aktu, būtu jāsedz valstij, lidostām, gaisa pārvadātājiem, citām atbildīgajām aģentūrām vai lietotājiem;

277. Lidostai „Rīga” papildināt iekšējo normatīvo aktu, nosakot kontroli pār dienesta autotransporta statusa piešķiršanu, lai nodrošinātu precīzu procedūras ievērošanu.

278. Lidostai „Rīga” izstrādāt iekšējās kontroles sistēmu regulējošu normatīvo aktu, lai nepieļautu ekonomiski nepamatotu līdzekļu izlietojumu.

¹⁶¹ Lidostas „Rīga” 26.11.2007. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.3.0/1771.

¹⁶² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 300/2008 „Par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā”, ar ko atceļ Regulu Nr.2320/2002.

2. Lidostas „Rīga” stratēģiskā attīstība

2.1. Pasažieru plūsmas prognozes

Konstatējumi

279. 07.11.2006. valdības deklarācija¹⁶³ nosaka: „...lai iegūtu Latvijas kā starptautiska finanšu biznesa un tūrisma centra statusu, uzsākt pēc būtības jaunas starptautiskās lidostas „Rīga” celtniecību ar mērķi lidostā „Rīga” sasniegt 30 miljonu pasažieru apgrozījumu nākotnē, saglabājot nemainīgi augstu kvalitātes līmeni pasažieru un kravu apkalpošanā un lidojumu drošībā”. Nākošās valdības 20.12.2007.deklarācijā¹⁶⁴ lidostas „Rīga” attīstībai noteikti tie paši uzdevumi, papildinot ar šādu uzdevumu: trīs gadu laikā pārsniegt 5 miljonu pasažieru apgrozījumu gadā.
280. Revīzijā konstatēts, ka [ierobežotas pieejamības informācija] lidostai „Rīga” tika iesniegts [ierobežotas pieejamības informācija] pētījums¹⁶⁵, kurā norādītas arī pasažieru skaita pieauguma prognozes – [ierobežotas pieejamības informācija] miljoni pasažieru [ierobežotas pieejamības informācija] gadā, un [ierobežotas pieejamības informācija] miljoni pasažieru [ierobežotas pieejamības informācija] gadā.
281. Lidosta „Rīga” 2006.gadā saskaņā ar lidostas attīstības plānu pasūtīja¹⁶⁶ [ierobežotas pieejamības informācija] izstrādāt lidostas „Rīga” [ierobežotas pieejamības informācija] attīstības kārtas projektu. Līguma summa Ls [ierobežotas pieejamības informācija].
282. Izvērtējot lidostas „Rīga” attīstības plānu, lidostas „Rīga” padome 11.01.2007. ir pieņēmusi lēmumu¹⁶⁷ [ierobežotas pieejamības informācija], norādot, ka:
- 282.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 282.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 282.3. tas nenodrošina valdības noteiktā uzdevuma (30 miljonu pasažieru apkalpošanu gadā) sasniegšanu, jo paredz [ierobežotas pieejamības informācija];
- 282.4. ir jāizvērtē vai jāpārskata lidostas 5.un 6.attīstības kārtas projekti;
- 282.5. lūgt Satiksmes ministrijai izveidot darba grupu, lai izvērtētu lidostas attīstību, piesaistot ekspertus un aviācijas nozares speciālistus.
283. [ierobežotas pieejamības informācija] saskaņā ar 16.03.2006. noslēgto līgumu¹⁶⁸ turpināja lidostas „Rīga” 5. un 6.attīstības kārtas projekta izstrādi. 14.03.2007. lidosta „Rīga” saņēma vēstuli no [ierobežotas pieejamības informācija] ar lūgumu izskatīt jautājumu un pieņemt lēmumu par izmaiņām līguma¹⁶⁹ noteikumos saskaņā ar lidostas „Rīga” attīstības projektu [ierobežotas pieejamības informācija]. Vēstule tika izskatīta lidostas „Rīga” valdes sēdē¹⁷⁰ un pieņemts lēmums atlikt tās izskatīšanu, jo veicama jautājuma detalizēta izpēte un saņemams Satiksmes ministrijas viedoklis, norādot riskus, kas rodas, [ierobežotas pieejamības informācija]:
- 283.1. noslēgto līgumu laušanas izmaksas;
- 283.2. esošo ēku nojaukšanas un pārvietošanas uz citu vietu izmaksas;
- 283.3. objektīvu pasažieru prognožu neesamība.

¹⁶³ 07.11.2006. Deklarācijas par Aigara Kalviša vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Multimodāla, integrēta, iedzīvotājiem pieejama un droša transporta sistēma 6.punkts.

¹⁶⁴ 20.12.2007. Deklarācijas par Ivara Godmaņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību 5.33.apakšpunkts.

¹⁶⁵ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁶⁶ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁶⁷ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁶⁸ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁶⁹ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁷⁰ (Ierobežotas pieejamības informācija).

284. 22.03.2007. lidosta „Rīga” pieņēma lēmumu¹⁷¹, sadarbojoties ar [ierobežotas pieejamības informācija], līdz maijam sagatavot lidostas „Rīga” attīstības ģenerālplāna skiču variantus.
285. Satiksmes ministrijas, lidostas „Rīga” vadības un sadarbības partneru sanāksmē¹⁷² tika izskatīti vairāki [ierobežotas pieejamības informācija] sagatavotie lidostas „Rīga” attīstības ģenerālplāna skiču varianti (tajā skaitā tālākas nākotnes lidostas attīstības iespēju varianti, kas [ierobežotas pieejamības informācija]).
286. Lidostas „Rīga” padome 26.07.2007. akceptēja¹⁷³ grozījumus līgumā ar [ierobežotas pieejamības informācija] un papildu izmaksas Ls [ierobežotas pieejamības informācija] apmērā, lai veiktu nepieciešamos grozījumus izstrādātajā lidostas 6.attīstības kārtas projektā.
287. Lidosta „Rīga” 2007.gadā¹⁷⁴ ir:
- 287.1. norakstījusi izmaksās Ls 759 576 - [ierobežotas pieejamības informācija] izstrādātā 5.attīstības kārtas (Ziemeļu pietārne) tehniskā projekta, kurš neatbilst jaunajai lidostas attīstības vīzijai un turpmākajā projektēšanas gaitā vairs nav izmantojams, izmaksas;
- 287.2. izveidojusi uzkrājumu Ls 383 877 – pamatlīdzekļu izveidošanai un nepabeigto celtniecības objektu izmaksām, kas parāda 6.attīstības kārtas projekta pielāgošanas un grozīšanas izdevumu daļu.
288. [ierobežotas pieejamības informācija] pēc lidostas attīstības ģenerālplāna skices, kura paredz apkalpot 20 miljonus pasažieru gadā, akceptēšanas lidosta „Rīga” pasūtīja [ierobežotas pieejamības informācija] veikt pētījumu „Lidostas „Rīga” prognozes - plūsmas prognozes, lai varētu noteikt pasažieru, lidojumu un kravu apjomu izaugsmes apjomus - īstermiņa un ilgtermiņa tirgus izpēte.” Līguma summa USD [ierobežotas pieejamības informācija].
289. [ierobežotas pieejamības informācija] pētījums tika izskatīts un pieņemts zināšanai lidostas „Rīga” 23.07.2008. valdes sēdē¹⁷⁵.
290. [ierobežotas pieejamības informācija] prognozētās pasažieru plūsmas līdz 2032.gadam un lidostas „Rīga” plānotā pasažieru apkalpošanas termināļu kapacitāte parādīta 17.tabulā.

17. tabula

Pasažieru plūsmas prognozes lidostā „Rīga”
(Ierobežotas pieejamības informācija)

291. Uz 2008.gada septembri lidostai bija spēkā divi attīstības plānošanas dokumenti¹⁷⁶:
- 291.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 291.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
292. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 292.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 292.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁷¹ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁷² (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁷³ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁷⁴ Lidostas „Rīga” 2007.gada pārskats.

¹⁷⁵ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁷⁶ (Ierobežotas pieejamības informācija).

293. 2006.gadā lidosta „Rīga” apkalpoja 2,43 miljonus pasažieru un, lai nodrošinātu 2007.gadā noteikto mērķi – [ierobežotas pieejamības informācija] gadā apkalpot [ierobežotas pieejamības informācija] miljonus pasažieru, pasažieru skaitam katru gadu būtu jāpieaug vidēji par [ierobežotas pieejamības informācija] miljoniem.
294. 2007.gadā pasažieru skaits pieauga par 0,67 miljoniem, kas ir [ierobežotas pieejamības informācija] % no sasniedzamā ikgadējā pieauguma, kas nodrošinātu [ierobežotas pieejamības informācija] miljonus apkalpoto pasažieru [ierobežotas pieejamības informācija] gadā.
295. 2008.gada 8 mēnešos salīdzinājumā ar 2007.gada pirmajiem 8 mēnešiem pasažieru skaits ir pieaudzis par 13,41%. Saglabājoties līdzīgam pieauguma tempam, pasažieru skaits 2008.gadā varētu pieaugt par 0,42 miljoniem apkalpoto pasažieru gadā, [ierobežotas pieejamības informācija].
296. (Ierobežotas pieejamības informācija).
297. (Ierobežotas pieejamības informācija).
298. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Secinājumi

299. Lidostas „Rīga” iepriekšējā attīstības plāna apturēšana un uzsākto projektēšanas darbu grozījumi samazinājuši lidostas aktīvu vērtību par Ls 1 143 453, ko veido lidostas 5.attīstības kārtas projekta, kas atzīts par neizmantojamu turpmākajā projektēšanas darbā, izmaksas Ls 759 576 apmērā un izveidotais uzkrājums Ls 383 877 apmērā lidostas 6.attīstības kārtas projekta pielāgošanai un grozījumiem.
300. Lidostas „Rīga” attīstības ģenerālplāna skice tika apstiprināta 21.05.2007., [ierobežotas pieejamības informācija].

Ieteikums

301. (Ierobežotas pieejamības informācija).

2.2. Investīciju projekti

Konstatējumi

302. Lidosta „Rīga” ir apstiprinājusi¹⁷⁷ atklāta konkursa „VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” perspektīvās attīstības ģenerālplāna izstrāde” nolikumu. Piedāvājumi bija jāiesniedz līdz 14.08.2008. Nolikumā noteiktais piedāvājumu izvērtēšanas laiks bija līdz 14.09.2008.
303. Saskaņā ar nolikumu¹⁷⁸ līgums noslēdzams 15 darba dienu laikā pēc paziņojuma par lēmuma pieņemšanu saņemšanas. Paredzamais līguma izpildes laiks ir ne vairāk kā trīs kalendārie mēneši laikā no līguma spēkā stāšanās dienas¹⁷⁹, tātad lidostas „Rīga” ģenerālplāns tiks sagatavots ne ātrāk kā 2009.gada janvārī.

18.tabula

Investīciju plāns ēkās un būvēs 2008. – 2012.gadam (Ls) (Ierobežotas pieejamības informācija)

304. Pirms ģenerālplāna izstrādes lidosta „Rīga” ir uzsākusi vairākus investīciju projektus. Lidosta „Rīga” ir apstiprinājusi¹⁸⁰ VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” investīciju plānu ar korekcijām ēkās un būvēs [ierobežotas pieejamības informācija] gadam, kurš paredz

¹⁷⁷ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁷⁸ Atklāta konkursa „VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” perspektīvās attīstības ģenerālplāna izstrāde” nolikuma 15.3.apakšpunkts.

¹⁷⁹ Atklāta konkursa „VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” perspektīvās attīstības ģenerālplāna izstrāde” nolikuma 1.13.apakšpunkts.

¹⁸⁰ (Ierobežotas pieejamības informācija).

turpināt 2007.gadā iesāktos projektus, bet pārsvarā uzsākt jaunus projektus. Investīciju plānā norādītais paredzamais finansējums parādīts 18.tabulā.

305. Kopējās lidostas „Rīga” attīstības izmaksas līdz [ierobežotas pieejamības informācija] gadam plānotas Ls [ierobežotas pieejamības informācija] apmērā, no kurām Ls [ierobežotas pieejamības informācija] apmērā ir tikušas/tiks segtas no lidostas „Rīga” budžeta šādā sadalījumā pa gadiem:
- 305.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 305.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 305.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 305.4. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 305.5. (Ierobežotas pieejamības informācija).
306. 2008.gada deviņos mēnešos veiktas šādas investīcijas:
- 306.1. investīcijas ēkās un būvēs, lidostas „Rīga” līdzekļi – Ls [ierobežotas pieejamības informācija];
- 306.2. skrejceļa pagarinājuma izbūve, lidostas „Rīga” līdzekļi – Ls [ierobežotas pieejamības informācija];
- 306.3. skrejceļa pagarinājuma izbūve, Kohēzijas fonda līdzekļi – Ls 4 515 760.
307. Kopā ēkās un būvēs līdz 30.09.2008. bija ieguldīti Ls [ierobežotas pieejamības informācija].
308. Lidosta „Rīga” sniedza informāciju¹⁸¹, ka 2008.gadā plānoto investīciju projektu īstenošanas gaita ir [ierobežotas pieejamības informācija].
309. Saskaņā ar lidostas „Rīga” investīciju projektu finansēšanas plānu¹⁸² investīciju finansēšanai 2008.gadā plānots izmantot lidostas „Rīga” pašu līdzekļus Ls [ierobežotas pieejamības informācija] apmērā un piesaistīt līdzekļus no kredītiestādēm Ls [ierobežotas pieejamības informācija] apmērā. [ierobežotas pieejamības informācija].
310. (Ierobežotas pieejamības informācija).
311. Lai nodrošinātu 20 miljonu apkalpoto pasažieru gadā, lidostas „Rīga” ģenerālplāna skice paredz otra skrejceļa, kā arī citu infrastruktūras objektu izbūvi. Lidosta „Rīga” [ierobežotas pieejamības informācija].
312. (Ierobežotas pieejamības informācija).
313. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Secinājumi

314. (Ierobežotas pieejamības informācija).
315. Lidosta „Rīga” nav izstrādājusi investīciju plānu 20 miljonu pasažieru apkalpošanai gadā, [ierobežotas pieejamības informācija].
316. (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁸¹ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁸² (Ierobežotas pieejamības informācija).

2.2.1. Zemo izmaksu aviosabiedrību termināļa būvniecība

Konstatējumi

317. Lai nodrošinātu pieaugošā pasažieru skaita apkalpošanu, lidostas „Rīga” valde ir pieņēmusi lēmumu zemo cenu aviosabiedrību pasažieriem būvēt atsevišķu termināli ar zemākiem servisa standartiem¹⁸³.
318. Plānotā termināļa jauda – apkalpoti 2 miljoni pasažieru gadā ar iespēju nākotnē uzbūvēt papildu termināli, lai jaudu dubultotu.
319. Lidostas „Rīga” apstiprinātajā investīciju plānā¹⁸⁴ zemo izmaksu aviosabiedrību apkalpošanas termināļa būvniecībai paredzēti Ls [ierobežotas pieejamības informācija].
320. 23.07.2008. lidosta „Rīga” apstiprināja¹⁸⁵ atklāta konkursa „VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga” zemo izmaksu aviosabiedrību apkalpošanas termināļa projektēšana un būvniecība” nolikumu. Projekta izpildes termiņš noteikts līdz līgumā paredzēto projektēšanas pakalpojumu un būvdarbu izpildei, bet ne vēlāk kā līdz 2009.gada 31.maijam.
321. Līdz 17.10.2008. tika veikta iepirkuma konkursa rezultātu izvērtēšana, un zemo izmaksu aviosabiedrību apkalpošanas termināļa būvniecība vēl nebija uzsākta.
322. Pēc zemo izmaksu aviosabiedrību apkalpošanas termināļa būvniecības pabeigšanas lidosta „Rīga” kopumā nodrošinātu vismaz 6 miljonu pasažieru apkalpošanu gadā.
323. [ierobežotas pieejamības informācija] pētījumā¹⁸⁶ norādīts, ka 6 miljonu pasažieru apgrozījums tiks sasniegts:
- 323.1. optimistiskā prognoze – [ierobežotas pieejamības informācija] gadā;
- 323.2. reālā prognoze – [ierobežotas pieejamības informācija] gadā;
- 323.3. pesimistiskā prognoze – [ierobežotas pieejamības informācija] gadā.
324. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Secinājums

325. Pasažieru skaita pieauguma tendences 2008.gadā, kas atbilst [ierobežotas pieejamības informācija] prognozei un [ierobežotas pieejamības informācija] liecina, ka saskaņā ar [ierobežotas pieejamības informācija] prognozi, pabeidzot zemo izmaksu aviosabiedrību apkalpošanas termināļa būvniecību, lidostas „Rīga” kapacitāte līdz [ierobežotas pieejamības informācija] gadam varēs nodrošināt pieaugošā pasažieru skaita apkalpošanu.

2.2.2. Jauna pilna servisa termināļa būvniecība

Konstatējumi

326. Lidosta „Rīga” investīciju plānā [ierobežotas pieejamības informācija] ir paredzējusi esošā pasažieru termināļa rekonstrukciju un jauna pilna servisa termināļa būvniecību Ls [ierobežotas pieejamības informācija] apmērā, plānojot, ka:
- 326.1. Ls [ierobežotas pieejamības informācija] investīciju projektā ieguldīs lidosta „Rīga”;
- 326.2. Ls [ierobežotas pieejamības informācija] investīciju projektā ieguldīs kopuzņēmums, kuru veidos lidosta „Rīga” un konkursa kārtībā izvēlēts sadarbības partneris.
327. (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁸³ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁸⁴ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁸⁵ (Ierobežotas pieejamības informācija).

¹⁸⁶ (Ierobežotas pieejamības informācija).

328. (Ierobežotas pieejamības informācija).
329. Lidosta „Rīga” ir organizējusi starptautisku konkursu¹⁸⁷ ar mērķi atrast sadarbības partneri kopuzņēmuma dibināšanai. Lidosta „Rīga” ir sagatavojusi Iepriekšējās informācijas paziņojumu un kvalifikācijas procesa noteikumus partnera atlasei kopuzņēmuma nodibināšanai lidostas „Rīga” infrastruktūras attīstībai (turpmāk tekstā – IIP).
330. Lai saņemtu IIP, potenciālajiem dalībniekiem bija jāsamaksā IIP izsniegšanas maksa EUR 1 000 apmērā, kura netika atmaksāta, neatkarīgi no konkursa rezultātiem un neatkarīgi no tā, vai attiecīgā persona ir vai nav iesniegusi kvalifikācijas pieteikumu.
331. Lidosta „Rīga” konkursu īsteno divās kārtās. IIP paredz, ka pirmajā kārtā atlasa piecus dalībniekus, kuri piedalīsies 2.kārtā. Pieteikumi 1.kārtai bija jāiesniedz līdz 29.07.2008., un pieteicās astoņi pretendenti, no kuriem tika atlasīti pieci kandidāti:
- 331.1. *Aerix Consortium*;
- 331.2. *GMR Infrastructure Limited*;
- 331.3. *Hochtief Airport GmbH*;
- 331.4. konsorcijs, kurā ietilpst *Siemens Project Ventures GmbH*, *Grupo Soares da Costa SA* un *Aureus Kapitāls AS*;
- 331.5. *TAV Havalimanlari Holding AS* kopā ar SIA „Skonto būve”.
332. Izvēlētie kandidāti piedalīsies 2.kārtas konkursā. Piedāvājumu iesniegšanas termiņš 2.kārtai ir 120 dienas pēc 1.kārtas rezultātu paziņošanas – līdz 31.12.2008. Konkursa 2.kārtas rezultātu paziņošana paredzēta 60 dienas pēc piedāvājumu iesniegšanas termiņa – 28.02.2009. un līguma parakstīšana ar konkursa uzvarētāju – līdz 31.05.2009.
333. (Ierobežotas pieejamības informācija).
334. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 334.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 334.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 334.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).
335. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 335.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 335.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
336. (Ierobežotas pieejamības informācija).
337. (Ierobežotas pieejamības informācija).
338. 06.10.2008. lidosta „Rīga” informēja Valsts kontroli, ka konkursa 2.kārtas noteikumi vēl nav apstiprināti.
339. [ierobežotas pieejamības informācija] 2011.gadā tiks pabeigta jaunā pasažieru termināļa ēka, ziemeļu pietātnes ēka un perons ap ziemeļu pietātni, lai apkalpotu 10 miljonus pasažieru gadā. Kopā ar zemo izmaksu aviosabiedrību apkalpošanas termināli lidostas „Rīga” pasažieru apkalpošanas kapacitāte sasniegs 12 miljonus pasažieru gadā.
340. [ierobežotas pieejamības informācija] pētījumā norādīts, ka [ierobežotas pieejamības informācija] gadā lidostas „Rīga” prognozētais pasažieru apgrozījums gadā sasniegs [ierobežotas pieejamības informācija] miljonus – [ierobežotas pieejamības informācija] %

¹⁸⁷ Eiropas Savienības 31.05.2008. Oficiālais vēstnesis, līgums „Sabiedriskie pakalpojumi, Nr.2008/S 105-141161”.

no lidostas „Rīga” plānotās termināļu kapacitātes. [ierobežotas pieejamības informācija] pētījuma prognozes par apkalpoto pasažieru skaitu [ierobežotas pieejamības informācija] gadā veido:

- 340.1. optimistiskā prognoze [ierobežotas pieejamības informācija] miljoni – [ierobežotas pieejamības informācija] % no plānotās kapacitātes;
- 340.2. reālā prognoze [ierobežotas pieejamības informācija] miljoni - [ierobežotas pieejamības informācija] % no plānotās kapacitātes;
- 340.3. pesimistiskā prognoze [ierobežotas pieejamības informācija] miljoni - [ierobežotas pieejamības informācija] % no plānotās kapacitātes.

Secinājumi

341. (Ierobežotas pieejamības informācija):

341.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

341.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

342. (Ierobežotas pieejamības informācija).

2.3. Kapitālsabiedrību reorganizācija

Konstatējumi

343. Viens no valdības politikas plānošanas dokumentā¹⁸⁸ definētajiem mērķiem aviācijas nozarē ir efektīvas un koordinētas valsts aviācijas politikas nodrošināšanai un reģionālo lidostu attīstībai izveidot vienotu valsts akciju sabiedrību, kurā ietilps lidosta „Rīga”, Daugavpils, Liepājas un Ventspils lidostas un VAS „Latvijas gaisa satiksme”. Dati par reorganizējamo kapitālsabiedrību saimniecisko darbību parādīti 19.tabulā.

¹⁸⁸ Deklarācijas par I.Godmaņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas „Satiksme un transports” 5.34.apakšpunkts.

Ventspils, Daugavpils, Liepājas lidostu un VAS „Latvijas gaisa satiksme” finanšu informācija

Sabiedrības nosaukums, reģistrācijas numurs	Reģistrācijas datums	Sabiedrības īpašnieki	Finansiālās darbības rezultāti	Budžeta dotācija
VAS „Latvijas gaisa satiksme”, reģ.Nr. 40003038621	21.10.1991.	Satiksmes ministrija. 100% kapitāla daļu. Ieguldījuma vērtība Ls 6 000 000.	2006.gads: - ieņēmumi Ls 11 166 165; - neto peļņa Ls 686 013. 2007.gads: - ieņēmumi Ls 12 895 407; - neto peļņa Ls 1 039 040.	Budžeta dotācija netiek piešķirta.
SIA „Daugavpils lidosta”, reģ.Nr. 41503036354	19.07.2005.	Daugavpils pilsētas dome. 100% kapitāla daļu. Ieguldījuma vērtība Ls 385 842.	2006.gads: - neto apgrozījuma nav; - neto zaudējumi Ls -29 957. Par 2007.gadu dati Uzņēmumu reģistrā nav pieejami.	Budžeta dotācija netiek piešķirta.
SIA „Ventspils lidosta”, reģ.Nr. 51203031491	10.12.2007.	Ventspils pilsētas dome. 100% kapitāla daļu. Ieguldījuma vērtība Ls 126 500.	Reģistrēta 2007.gada decembrī, finanšu pārskati vēl nav pieejami.	2007.un 2008.gadā valsts budžeta dotācija nav piešķirta
SIA „Aviosabiedrība „Liepāja””, reģ.Nr. 40003134391	13.11.2004.	Liepājas pilsētas dome. 100% kapitāla daļu. Ieguldījuma vērtība Ls 524 775.	2006.gads: - pamatdarbības ieņēmumi Ls 8 448; - pārējie ieņēmumi Ls 286 930; - neto peļņa Ls 134 115. 2007.gads: - pamatdarbības ieņēmumi Ls 9 793; - pārējie ieņēmumi Ls 934 252; - neto peļņa Ls 136 978.	Valsts budžeta dotācija: - 2006.g. Ls 196 458; - 2007.g. Ls 859 455. Liepājas domes dotācija: - 2006.g. Ls 76 900; - 2007.g. Ls 201 910.

344. Saskaņā ar 19.tabulas datiem Daugavpils lidosta 2006.gadā ienākumus nav guvusi, Ventspils lidosta darbību uzsākusi 2007.gada decembrī. Liepājas lidostas 2006.gadā un 2007.gada pamatdarbības ieņēmumi bija attiecīgi Ls 8448 un Ls 9793 apmērā, bet peļņa Ls 134 115 (novirzīta iepriekšējo gadu zaudējumu segšanai) un Ls 136 978 (daļa novirzīta iepriekšējo gadu zaudējumu segšanai) apmērā. VAS „Latvijas gaisa satiksme” peļņa 2006.gadā bija Ls 686 013 un 2007.gadā – Ls 1 039 040.

345. 13.04.2007. saskaņā ar rīkojumu¹⁸⁹ Liepājas pilsētas domei no Privatizācijas aģentūras valsts īpašuma objektu privatizācijā gūtajiem ieņēmumiem piešķirti Ls 1 000 000, lai segtu izdevumus, kas saistīti ar jaunu iekšzemes un starptautisko lidojumu atklāšanu no Liepājas lidostas.

346. 2009.gadā saskaņā ar Ministru kabineta lēmumu¹⁹⁰ paredzēts finansējums iekšzemes lidojumu nodrošināšanai no Liepājas un Ventspils lidostām¹⁹¹ Ls 2 590 000 apmērā.

347. Ar Satiksmes ministrijas rīkojumu¹⁹² izveidota darba grupa reģionālo lidostu (Ventspils, Daugavpils, Liepājas) un VAS „Latvijas gaisa satiksme” apvienošanai ar VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””.

¹⁸⁹ MK 13.04.2007. rīkojums Nr.210 „Par privatizācijas ieņēmumu novirzīšanu jaunu iekšzemes un starptautisko lidojumu atklāšanai no Liepājas lidostas”.

¹⁹⁰ MK 01.07.2008. lēmums (protokols Nr.45,31.§ 5.punkts).

¹⁹¹ Likumprojekta „Par valsts budžetu 2009.gadam” paskaidrojumi 5.3. nodaļa. Valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta izdevumi.

348. Darba grupas sēdē¹⁹³ apstiprināts „Pasākumu plāns reģionālo lidostu (Ventspils, Daugavpils, Liepājas) un VAS „Latvijas gaisa satiksme” apvienošanai ar VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””, lai nodrošinātu iepriekš minēto kapitālsabiedrību apvienošanu.
349. Darba grupa sagatavoja informatīvā ziņojuma „Reģionālo lidostu (Ventspils, Daugavpils, Liepājas) un VAS „Latvijas gaisa satiksme” apvienošana ar VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” projektu, kurš izskatīts 24.01.2008. Valsts sekretāru sanāksmē.
350. Informatīvajā ziņojumā¹⁹⁴ kā viens no ieguvumiem, ko sniegs sabiedrību apvienošana, ir minēta zemāku kredītresursu izmaksu nodrošināšana.
351. 11.01.2008. Satiksmes ministrija ir sagatavojusi rīkojumu¹⁹⁵ par jaunas darba grupas izveidi, lai īstenotu Ventspils, Liepājas un Daugavpils reģionālo lidostu un VAS „Latvijas gaisa satiksme” apvienošanu ar VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”. Apvienošanas izpildes termiņš tika noteikts 22.04.2008.
352. 28.03.2008. izveidotā darba grupa ir sagatavojusi starpziņojumu¹⁹⁶, kurā norādīts, ka 08.11.2007. sagatavotajam pasākumu plānā piedāvātajam visu iesaistīto sabiedrību reorganizācijas modelim, kas paredz apvienot visas kapitālsabiedrības ar pievienošanas metodi, ir vairāki būtiski finansiāla rakstura riski **[ierobežotas pieejamības informācija]**.
353. Darba grupa 28.03.2008. ieteica¹⁹⁷ kapitālsabiedrību apvienošanu veikt, izveidojot koncernu. Darba grupas piedāvātais modelis apvienošanas īstenošanai – reģionālo lidostu un VAS „Latvijas gaisa satiksme” apvienošana ar lidostu „Rīga”, izveidojot koncernu uz koncerna līguma pamata, kurā VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” ir valdošais uzņēmums, vai citi uzņēmumu grupas varianti, kur lidosta „Rīga” kontrolē reģionālās lidostas un VAS „Latvijas gaisa satiksme”.
354. Spēkā esošie Latvijas Republikas normatīvie akti¹⁹⁸ neparedz iespējas valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām veidot savstarpējus koncernus vai citus savstarpējus uzņēmumu grupas variantus.
355. Saskaņā ar Satiksmes ministrijas rīkojumu¹⁹⁹ 08.08.2008. tika izveidota jauna darba grupa, lai operatīvi risinātu jautājumus, kas rodas sakarā ar aviācijas infrastruktūras uzņēmumu darbības optimizācijas procesu.
356. 08.09.2008. Ministru kabinetā tika atbalstīts²⁰⁰ likumprojekts "Grozījumi likumā "Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām""
357. Līdz 17.10.2008. grozījumi normatīvajos aktos vēl nebija pieņemti un lidostas „Rīga”, reģionālo lidostu un VAS „Latvijas gaisa satiksme” apvienošanas process koncernā vēl nebija uzsākts.
358. Saskaņā ar normatīvajā aktā²⁰¹ noteikto koncerna līgums ir tāds līgums, ar kuru sabiedrība pakļauj savu vadību citam uzņēmumam (pārvaldes līgums) vai arī apņemas nodot visu savu peļņu vai tās daļu citam uzņēmumam (peļņas nodošanas līgums). Koncerna līgums ir arī tāds līgums, ar kuru sabiedrība pakļauj savu vadību citam

¹⁹² Satiksmes ministrijas 28.08.2007. rīkojums Nr.115.

¹⁹³ **(Ierobežotas pieejamības informācija)**.

¹⁹⁴ Informatīvais ziņojums „Reģionālo lidostu (Ventspils, Daugavpils, Liepājas) un VAS „Latvijas gaisa satiksme” apvienošana ar VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””.

¹⁹⁵ Satiksmes ministrijas 11.01.2008. rīkojums Nr.01-03/6.

¹⁹⁶ **(Ierobežotas pieejamības informācija)**.

¹⁹⁷ **(Ierobežotas pieejamības informācija)**.

¹⁹⁸ Likums „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām”. Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums.

¹⁹⁹ **(Ierobežotas pieejamības informācija)**.

²⁰⁰ MK 08.09.2008. sēdes protokols Nr.63.

²⁰¹ Koncernu likuma 3.panta otrā daļa.

uzņēmumam un apņemas nodot savu peļņu šim uzņēmumam (pārvaldes un peļņas nodošanas līgums). Koncerna līgums slēdzams rakstveidā.

359. Normatīvajā aktā²⁰² ir noteikts, ka atkarīgās sabiedrības izpildinstitūcijai ir pienākums pildīt valdošā uzņēmuma norādījumus. Atkarīgās sabiedrības izpildinstitūcija nav tiesīga atteikties no šo norādījumu pildīšanas arī tad, ja tā uzskata, ka norādījumi neatbilst valdošā uzņēmuma interesēm vai to citu uzņēmumu interesēm, kas apvienoti koncernā ar valdošo uzņēmumu un atkarīgo sabiedrību, izņemot gadījumu, ja norādījumu pildīšana acīmredzami neatbilst šīm interesēm.
360. Tā kā normatīvais akts²⁰³ nosaka, ka 89% no iekasētajām maksām tiek piešķirta VAS „Latvijas gaisa satiksme” aeronavigācijas pakalpojumu nodrošināšanai. Normatīvais akts neparedz iespēju peļņu vai tās daļu novirzīt citai sabiedrībai.

Secinājumi

361. Ņemot vērā, ka normatīvais akts²⁰⁴ nosaka, ka 89% no iekasētajām maksām tiek piešķirta VAS „Latvijas gaisa satiksme” un VAS „Latvijas gaisa satiksme” ir peļņu nesošs uzņēmums, savukārt reģionālajās lidostās darbība ir nenozīmīga vai nav vēl uzsākta, pastāv risks, ka pēc koncerna izveidošanas VAS „Latvijas gaisa satiksme” peļņa saskaņā ar normatīvo aktu²⁰⁵ varētu tikt novirzīta lidostas „Rīga” un reģionālo lidostu ar aeronavigācijas pakalpojumu nodrošināšanu nesaistītu investīciju finansēšanai, ierobežojot VAS „Latvijas gaisa satiksme” attīstību.

Ieteikums

362. Satiksmes ministrijai, gatavojot priekšlikumu par iespējamu VAS „Latvijas gaisa satiksme” iekļaušanu koncerna sastāvā kopā ar lidostu „Rīga” un reģionālajām lidostām, koncerna līgumā paredzēt, ka VAS „Latvijas gaisa satiksme” tiek saglabāts atbilstošas kvalitātes aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanai nepieciešamais finansējums no pašu ieņēmumiem.

2.4. Aviosabiedrības *Ryanair* bāzes izveidošana

Konstatējumi

363. (Ierobežotas pieejamības informācija).
364. (Ierobežotas pieejamības informācija).
365. (Ierobežotas pieejamības informācija).
366. (Ierobežotas pieejamības informācija).
367. (Ierobežotas pieejamības informācija).
368. (Ierobežotas pieejamības informācija):
- 368.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 368.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);
- 368.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).
369. (Ierobežotas pieejamības informācija).

²⁰² Koncernu likuma 26.panta otrā daļa.

²⁰³ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības "Starptautiskā lidosta "Rīga"" pakalpojumiem, un maksas sadales kārtība” 2., 8.punkts.

²⁰⁴ MK 05.12.2006. noteikumu Nr.991 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības "Starptautiskā lidosta "Rīga"" pakalpojumiem, un maksas sadales kārtība” 2., 8.punkts.

²⁰⁵ Koncernu likuma 3.panta otrā daļa.

370. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Secinājums

371. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Ieteikums

372. (Ierobežotas pieejamības informācija).

3. Lidostas „Rīga” saimnieciskās darbības analīze

Konstatējumi

373. (Ierobežotas pieejamības informācija).

20.tabula

Lidostas „Rīga” darbības rādītāji 2004. - 2008.gadā (Ierobežotas pieejamības informācija)

374. (Ierobežotas pieejamības informācija).

375. (Ierobežotas pieejamības informācija):

375.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

375.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

376. (Ierobežotas pieejamības informācija).

377. (Ierobežotas pieejamības informācija):

377.1. (Ierobežotas pieejamības informācija):

377.1.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

377.1.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

377.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

377.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).

5.diagramma

Lidostas „Rīga” pamatdarbības rādītāju pieauguma tempi 2004. – 2007.gadā (Ierobežotas pieejamības informācija)

378. (Ierobežotas pieejamības informācija):

378.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

378.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

378.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).

379. (Ierobežotas pieejamības informācija).

21.tabula

Lidostas „Rīga” piešķirto atlaižu apjoms 2007.gadā un 2008.gada I pusgadā (Ls) (Ierobežotas pieejamības informācija)

380. (Ierobežotas pieejamības informācija).

381. (Ierobežotas pieejamības informācija).

382. (Ierobežotas pieejamības informācija).

22.tabula

Pārvadāto pasažieru skaita pieaugums lidostās
(Ierobežotas pieejamības informācija)

383. (Ierobežotas pieejamības informācija):

383.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

383.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

383.3. (Ierobežotas pieejamības informācija);

383.4. (Ierobežotas pieejamības informācija).

384. (Ierobežotas pieejamības informācija).

385. (Ierobežotas pieejamības informācija).

386. (Ierobežotas pieejamības informācija).

387. (Ierobežotas pieejamības informācija):

387.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

387.2. (Ierobežotas pieejamības informācija):

387.2.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

387.2.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

387.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).

388. (Ierobežotas pieejamības informācija).

389. (Ierobežotas pieejamības informācija).

23. tabula

(Ierobežotas pieejamības informācija)

390. (Ierobežotas pieejamības informācija).

6.attēls

Pārvadāto pasažieru skaits no 2004. līdz 2008. gadam
(Ierobežotas pieejamības informācija)

391. (Ierobežotas pieejamības informācija).

24.tabula

Pārvadāto pasažieru skaita pieaugums 2008.gadā
(Ierobežotas pieejamības informācija)

392. (Ierobežotas pieejamības informācija).

7. attēls

**Izlidojošo pasažieru sadalījums pa aviosabiedrībām
2005. gada I pusgadā un 2008. gada I pusgadā**

(Ierobežotas pieejamības informācija)

393. (Ierobežotas pieejamības informācija).

8.attēls

Lidostas „Rīga” apkalpotie pasažieri un aviācijas ieņēmumi 2007.gadā

(Ierobežotas pieejamības informācija)

394. (Ierobežotas pieejamības informācija).

395. (Ierobežotas pieejamības informācija).

396. (Ierobežotas pieejamības informācija):

396.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

396.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

25.tabula

Lidostas „Rīga” aviācijas ieņēmumu salīdzinājums ar izlidojušo pasažieru skaitu

(Ierobežotas pieejamības informācija)

396.3. (Ierobežotas pieejamības informācija).

397. (Ierobežotas pieejamības informācija).

398. (Ierobežotas pieejamības informācija):

398.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

398.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

399. (Ierobežotas pieejamības informācija):

399.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

399.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

400. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Secinājumi

401. (Ierobežotas pieejamības informācija)

402. (Ierobežotas pieejamības informācija):

402.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);

402.2. (Ierobežotas pieejamības informācija);

(Ierobežotas pieejamības informācija).

403. (Ierobežotas pieejamības informācija).

- 404. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 405. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 406. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 - 406.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 406.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).
- 407. (Ierobežotas pieejamības informācija):
 - 407.1. (Ierobežotas pieejamības informācija);
 - 407.2. (Ierobežotas pieejamības informācija).

Revīzijas grupas vadītājs
vecākais valsts revidents

S.Māliņš

Revīzijas grupa:

valsts revidente

L.Trapenciere

valsts revidenta palīdzība

G.Novika

Vīzas:

Departamenta direktore

M.Salgrāve

Sektora vadītāja

L.Ceimere